

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**TARIM SİGORTALARININ TARIMSAL ÜRETİM
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: MALATYA İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN HAZIRLAYAN
Prof. Dr. İrfan KALAYCI Murat KARATEPE

MALATYA 2022

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TARIM SİGORTALARININ TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ:
MALATYA İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat KARATEPE

**Danışmanı
Prof. Dr. İrfan KALAYCI**

MALATYA 2022

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. İrfan KALAYCI danışmanlığında hazırladığım " TARIM SİGORTALARININ TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: MALATYA İLİ ÖRNEĞİ" isimli çalışmanın tamamen kendime ait olduğunu, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmadan tarafımdan yazıldığını ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi onurumla taahhüt ederim.

Murat KARATEPE

TEŞEKKÜR

Araştırma konusunun belirlenmesinde ve tez çalışma surecinde emeği ve desteği bulunan-saygıdeğer danışman hocam Prof.Dr. İrfan KALAYCI'ya, araştırma boyunca desteğini aldığım ve yeri geldi saat farkı gözetmeksizin rahatsız ettiğim arkadaşım Yard.Doc. Erman YILDIZ'a ve gece gündüz ayırım yapmadan her daim yanımda olan bu dünyadaki en büyük şansım eşim Gülbahar KARATEPE'ye ve yaşama dair sahip olduğum en güzel detaylar olan biricik oğullarım Ali Onat KARATEPE ve Andaç KARATEPE'ye teşekkür ederim.

ÖZET

Bu çalışma, tarım sigortalarının tarımsal üretim üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi amacıyla 2020-2021 yılı içinde Malatya ili ve bağlı ilçelerinde 1201 çiftçi ile yapılmıştır. Malatya ilçelerindeki aktif olarak tarımsal üretim faaliyetlerini sürdüren çiftçilerin niyetlerini öğrenmek amacıyla, tarımsal üretim niyeti ile ilgili 6 soru, tarım sigortaları ile ilgili tutumla ilgili 10 soru, tarımsal riskler, sorunlar ile ilgili 10 soru şeklinde toplam 26 soru oluşturularak anket formu hazırlanmıştır. Elde edilen verilerin analizi için SPSS 25.0 istatistik programı kullanılmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda, tarımsal üretim niyeti cinsiyet, eğitim durumu ve medeni durumuna değişkenine göre anlamlı farklılık gösterirken, diğer taraftan tarım sigortaları ikame edilen alan değişkeninin dışında, eğitim durumu, yaşı ve medeni durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kısacası bu araştırmanın istatistiki sonuçları doğrultusunda üreticilerin vurgulanan değişkenlere göre yenilikleri benimsemeye ya da riski azaltma, ürününü korumak için sigorta yaptırma eğiliminde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortası ile ilgili tutumun riske karşı tutum değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Riski sevenlerin riski sevmeyenlere göre, riski sevmeyenlerin de riske karşı kayıtsız olanlara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür. Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortası ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı her gün olanların ortalama puan ortalamasının, diğer (hiç, arada sırada, haftada 1-2 kez) gruplara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür. Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, aktif olarak internet kullanmayanlarda kaydedilen tarımsal üretim niyeti aktif olarak internet kullananlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür. Tarımsal üretim niyeti ve Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarım danışmanları ile görüşülmeme sonucu ortaya çıkan tarımsal üretim niyeti, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, gençlere yönelik tarımsal destekleme projeleri,

projedeki destek miktarı ve yararlanacak kişi sayıları daha da artırılarak gençlere kırsal alanlarda istihdam imkanı sağlanmalı bu sayede tarım sektöründe gençlerin rolünün artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Tarım sigortası, Tarımsal üretim, TARSİM

ABSTRACT

This study was carried out with 1201 farmers in Malatya province districts where agricultural insurances are concentrated in 2020-2021 in order to determine the effects of agricultural insurances on agricultural production. In order to learn the intentions of the farmers who actively carry out agricultural production activities in Malatya districts, a questionnaire form was prepared by forming a total of 26 questions in the form of 6 questions about agricultural production intention, 10 questions about the attitude about agricultural insurance, 10 questions about agricultural risks and problems. SPSS 25.0 statistical program was used for the analysis of the obtained data. As a result of the study, while the agricultural production intention differs significantly according to the variable of gender, education status and marital status, on the other hand, agricultural insurance shows a significant difference according to the variable of education level, age and marital status, apart from the variable of the area of replacement. In short, in line with the statistical results of this research, it has been revealed that manufacturers are effective in adopting innovations or in the tendency to take insurance to protect their products, to reduce risk, according to the highlighted variables. It has been determined that the agricultural production intention and the attitude towards agricultural insurance differ significantly according to the variable of attitude towards risk. It has been seen that those who love risk have higher agricultural production intentions than those who do not like risk, and those who do not like risk have higher agricultural production intentions than those who are indifferent to risk, and these differences are statistically significant. It has been determined that the agricultural production intention and the attitude towards agricultural insurance differ significantly according to the listening/watching variable of communication channels. It has been seen that the average score average of those who listen/watch the communication channels every day, have higher agricultural production intentions than the other groups (never, occasionally, 1-2 times a week) and these differences are statistically significant. Agricultural production intention and attitude towards agricultural insurance differ significantly according to active internet use. Accordingly, it has been observed that the agricultural production intention recorded in those who do not actively use the Internet is statistically significantly higher than those who actively use the Internet. Agricultural

production intention and attitude towards Agricultural insurance differ significantly according to the consultation with agricultural consultants. Accordingly, the agricultural production intention, which emerged as a result of not interviewing with agricultural consultants, was found to be statistically significantly higher than when interviewed with agricultural consultants. As a result, it can be suggested that the agricultural support projects for the youth, the amount of support in the project and the number of beneficiaries should be increased, and employment opportunities should be provided to the youth in rural areas, so that the role of the youth in the agricultural sector should be increased.

Keywords: Agricultural insurance, Agricultural production, TARSİM

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
KISALTMALAR.....	xv

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı.....	2
1.2. Araştırmanın Önemi.....	2
1.3. Araştırmanın Modeli.....	3
1.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	4
1.5. Araştırmanın Varsayım ve Sayıtları.....	4
1.6. Araştırmanın Veri Toplama Araçları.....	6
1.7. Araştırmanın Beklenen Faydaları.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

TARIMSAL ÜRETİM VE TARIM SİGORTALARI

2.1. Tarımsal Üretimin Tanımı, Özellikleri ve Kalkınma Boyutu.....	7
2.2. Tarım Sigortaları.....	10
2.2.1. Tarım Sigortalarının Tanımı ve Önemi.....	10
2.2.2. Dünyada Tarım Sigortaları.....	11
2.2.2.1. Amerika Birleşik Devletleri'nde Tarım Sigortaları Uygulamaları..	13
2.2.2.2. Avrupa Birliği Ülkelerinde Tarım Sigortaları Uygulamaları.....	15
2.2.3. Türkiye'de Tarım Sigortaları.....	18
2.2.3.1. Türkiye'de Tarım Sigortalarının Tarihi.....	18
2.2.3.2. Türkiye'de Tarım Sigorta Çeşitleri.....	21
2.2.3.3. Türkiye Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM).....	25
2.3. Malatya Tarımsal Üretim ve Tarımsal Sigorta Kimliği.....	28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TARIM SİGORTALARININ TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNE ETKİLERİ

3.1. Araştırmanın Bulguları	31
3.2. Araştırma Verilerinin Analizleri	33
3.2.1. Güvenirlilik Analizi	34
3.2.2. Çiftçilerin Demografik Özelliklerine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizleri	35
3.2.2.1. Tarımsal Üretim Niyeti ile Cinsiyet Arasındaki İlişki.....	35
3.2.2.2. Tarımsal Üretim Niyetinin, Medeni Durumuna Göre Dağılımı.....	35
3.2.2.3. Tarımsal Üretim Niyetinin, Tarım Dışı Gelir Durumuna Göre Dağılımı.....	36
3.2.2.4. Tarımsal Üretim Niyetinin, Sosyal Güvence Durumuna Göre Dağılımı.....	36
3.2.2.5. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Cinsiyete Göre Dağılımı.....	37
3.2.2.6. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Medeni Durumuna Göre Dağılımı.....	37
3.2.2.7. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Tarım Dışı Gelir Durumuna Göre Dağılımı	38
3.2.2.8. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Sosyal Güvence Durumuna Göre Dağılımı	39
3.2.3. Çiftçilerin Demografik Özelliklerine Göre Anova Testi Analizi.....	39
3.2.3.1. Tarımsal Üretim Niyetinin, Yaşa Göre Dağılımı	39
3.2.3.2. Tarımsal Üretim Niyetinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	40
3.2.3.3. Tarımsal Üretim Niyetinin İkamet Edilen Alana Göre Dağılımı	41
3.2.3.4. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Yaşa Göre Dağılımı	41
3.2.3.5. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	42
3.2.3.6. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun İkamet Edilen Alana Göre Dağılımı.....	42
3.2.4. Tarımsal Üretim Niyetinin, Riske Karşı Tutuma Göre Dağılımı	43
3.2.5. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Riske Karşı Tutuma Göre Dağılımı	44
3.2.6. Tarımsal Üretim Niyetinin Haberleşme Kanallarının Dinleme/İzleme Sıklığına Göre Dağılımı.....	44
3.2.7. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Haberleşme Kanallarının Dinleme/İzleme Sıklığına Göre Dağılımı	45
3.2.8. Tarımsal Üretim Niyetinin Aktif Olarak İnternet Kullanımına Göre Dağılımı	46
3.2.9 Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Aktif İnternet Kullanımına Göre Dağılımı	46

3.2.10. Tarımsal Üretim Niyetinin Tarım Danışmanları ile Görüşülmesine Göre Dağılımı.....	47
3.2.11. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Tarım Danışmanları ile Görüşülmesine Göre Dağılımı	48
3.2.12 Tarımsal Üretim Niyetinin Tarımsal Faaliyetlere Katılıma Göre Dağılımı	48
3.2.13 Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Tarımsal Faaliyetlere Katılıma Göre Dağılımı.....	49
3.2.14. Korelasyon Analizi ve Sonuçları	49

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA

4.1. Çiftçilerin Tarımsal Üretim Niyetinin Demografik Özelliklerine Göre Tartışılması	51
4.2. Çiftçilerin Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumlarının Demografik Özelliklerine Göre Tartışılması	52
4.3. Çiftçilerin Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumunun Anova Testi Analizi Sonuçlarına Göre Kıyaslanması.....	53
4.3.1. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Riske Karşı Tutuma Göre Tartışılması	53
4.3.2. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Haberleşme Kanallarının Dinleme/İzleme Sıklığına Göre Tartışılması.....	54
4.3.3. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Aktif Olarak İnternet Kullanımına Göre Tartışılması	54
4.3.4. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Tarım Danışmanları ile Görüşülmesine Göre Tartışılması	55
4.3.5. Tarımsal Üretim Niyeti ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Tarımsal Faaliyetlere Katılıma Göre Tartışılması.....	55

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Değerlendirmeler	56
5.2. Öneriler	58
KAYNAKÇA.....	59
EKLER	66

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Varsayım ve Sayıtlar	5
Tablo 2: Bazı ülkelerde tarım sigortası organizasyonlarının kurumsal yapısı.....	12
Tablo 3: Malatya ilçelerinin 2020 yılı sektör poliçe tutarları	30
Tablo 4: Çiftçilerin tanımlayıcı özellikleri.	32
Tablo 5: Tarımsal üretim niyeti ile ilgili Güvenirlilik Analizi.....	34
Tablo 6: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun Güvenirlilik Analizi	34
Tablo 7: Tarımsal üretim niyetinin, cinsiyete göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları	35
Tablo 8: Tarımsal üretim niyetinin, medeni durumuna göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	36
Tablo 9: Tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	36
Tablo 10: Tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	37
Tablo 11: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, cinsiyete göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları	37
Tablo 12: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, medeni durumuna göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	38
Tablo 13: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım dışı gelir durumuna göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	38
Tablo 14: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	39
Tablo 15: Tarımsal üretim niyetinin, yaşa göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları.....	39
Tablo 16: Tarımsal üretim niyetinin, eğitim durumuna göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	40
Tablo 17: Tarımsal üretim niyetinin, ikamet edilen alana göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	41
Tablo 18: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, yaşa göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	41

Tablo 19: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, eğitim durumuna göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	42
Tablo 20: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, ikamet edilen alana göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	43
Tablo 21: Tarımsal üretim niyetinin, riske karşı tutuma göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	43
Tablo 22: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, riske karşı tutuma göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	44
Tablo 23: Tarımsal üretim niyetinin, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	45
Tablo 24: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları	45
Tablo 25: Tarımsal üretim niyetinin, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	46
Tablo 26: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	47
Tablo 27: Tarımsal üretim niyetinin, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	47
Tablo 28: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları	48
Tablo 29: Tarımsal üretim niyetinin, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	48
Tablo 30: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları.....	49
Tablo 31: Korelasyon analizi ve sonuçları.....	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Araştırmanın Modeli	4
Şekil 2: ABD’de tarım sigortaları sisteminin işleyişi.....	15
Şekil 3: İspanya havuz modeli.....	17
Şekil 4: Mevcut Tarım Sigortaları Sisteminin Yapısı	20
Şekil 5: Türkiye’de Tarım Sigortaları Süreci.....	20
Şekil 6: Sigorta Hatları Tarafından Sigorta Edilen Tutarın Gelişimi	24
Şekil 7: Tarımda sıkça yaşanan doğal afet riskleri.....	24
Şekil 8: TARSİM teşkilat şeması	27

KISALTMALAR

\$: ABD doları
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AGROSEGURO	: Agrupacion Esponala De Entdades Aseguradas De Los Seguros Agrarios Combinados (İspanya Kombine Tarım Sigortası Sigortacıları Birliği)
akt.	: Aktaran
AMIA	: Japonya Devlet Sigorta Kurumu
ark.	: Arkadaşları
CCS	: Consorcio De Compensacion De Seguros (Sigorta Tazminat Konsorsiyumu)
ENESA	: Entidad Estatal De Seguros Agrarios (Devlet Tarım Sigortaları Kurumu)
EYKS	: Entegre Yönetim ve Kontrol Sistemini
FCIC	: Federal Product Insurance Corporation (ABD Federal Ürün Sigorta Şirketi)
MPCI	: Birden Çok Riske Dayalı Ürün Sigortası
ÖSSAS	: Ön Soy ve Soy Ağacı Sistemini
SKS	: Ulusal Su Ürünleri Kayıt Sistemini
TARSİM	: Tarım Sigortaları Havuz işletmesi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TSRŞB	: Türkiye Sigorta ve Reasurans Şirketleri Birliği
TSV	: Çeşitli Ülkelerde Tarım Sigortası Uygulamaları
UÇKS	: Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemini

URS : Gizli Kayıtlı Sistem

vd. : Ve diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Tarım; gıda maddelerinin çeşitliliğini arttırarak üretimini sağlayan ve insanoglunun bu gıda maddelerinden beslenme, istihdam, ÷lke sağlığı ve kalkınması vb. ihtiyaçlarını karşılayan stratejik etkiye sahip bir sektördür. Tarım sektörü; ÷lkelerin iktisadi, sosyal ve k÷ltürel anlamda geçmişten günümüze gelişmelerinde aktif rol üstlenmiş ve üstlenmeye de devam edecektir. Türkiye’de Tarım sektörü önemli bir yere ve paya sahiptir.

Tarımsal üreticiler açısından, üretme aşaması başlangıcında ve sonrasında karşılaşılabilecek olası riske karşı ürünlerinin korunması büyük önem taşımaktadır. Sigorta mekanizması, ürünlerin korunması amacıyla üreticilerin risklerini asgari düzeyde kalması için ortaya çıkmaktadır. Bu durumda ortaya, üreticilerin risklerini minimize edebileceği sigorta mekanizması çıkmaktadır. Sigorta kavramı; “üreticilerin ve işletmelerin, üretimlerini tamamlama aşamalarında karşılaşılabilecekleri olası riskleri yok etme veya bu riskleri azaltma maksadıyla oluşturulan bir yönetim sistemidir” biçiminde tanımlanabilir.

Dünyada, tarım sigortaları, dolu sigortaları ile başlamış ve zamanla yaygınlaşarak sürdürülebilir bir hal almıştır. Çünkü dolu, daha çok yöresel bazda sorun ve sıkıntılar yarattığı için çiftçiler düşük/küçük primler ödeyerek dolu sigortası yaptırabilmekte ve bu oluşan riski sigorta şirketleri de tek başlarına üstlenebilmektedir.

Ancak, felaket/aşırı boyutlarda ele alınan sel, kuraklık ve don gibi riskler, büyük hasarlara sebebiyet verdikleri için ödenmesi gereken primler daima daha yüksektir. Bu bakımdan arkalarında devlet desteği olmadan oluşan bu riskleri sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri tek başlarına üstlenememektedirler.

Bu nedenle, oluşması muhtemel birçok riski sigorta ettiren ÷lkeler, sigorta primlerinin bir kısmını çiftçilerin sigorta yaptırabilmeleri için karşılık olarak ayırır.

Türkiye’de maalesef tarım sektörü bu kadar önemli bir yere sahip olmasına karşın tarım ve tarım sigortasına istenilen ve beklenen önem maalesef verilememiştir. Ancak yapılan çalışmaların sonucu olarak, konuyla alakalı farklı ülkelerin yapmış olduğu uygulamalar incelenip ve değerlendirilmesinin sonrasında, 2005’te 5363 Sayılı Tarım Sigorta Yasası çıkartılmış ve 2006’ da da Tarım Sigortası Havuzu ve TARSİM çalışmaları başlamıştır.

Tarım sigortaları Türkiye’de 1950’li yıllarda başlamış olmasına rağmen, tarım sigortalarının gelişmesini engelleyen faktörlerin başında; çiftçilerin gelir düzeylerindeki meydana gelen azalış, uzun yıllar devlet politikalarının içinde tarım sigortalarının yer almaması ve bu sektörlerde (tarım ve sigorta) meydana gelen ilgi ve bilgi eksikliği gelmektedir.

Türkiye’de uygulanacak sigorta sistemi saptanırken, örnek olarak alınmış olan İspanya’daki tarım sigorta yönteminin, incelenen ülke örneklerinden daha uygun olduğu düşünülmüştür. Tarım sigortası sistemi konusunda İspanya ve ABD dünyadaki en gelişmiş sisteme sahiplerdir. Model alınan İspanya’nın tarım sigortası sistemi ile Türkiye’de tarım sigorta hususunda önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Devlet destekli olarak daha çağdaş ve modern tarım sigortası uygulamasına geçilmesi, her ne kadar eksik tarafları olsa da ülke ve millet için memnuniyet verici bir gelişme olmuştur.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmadaki amaç, Malatya ilindeki Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemine (UÇKS) kayıtlı çiftçilerin yapmış oldukları tarım sigortalarının, tarımsal üretim üzerindeki etkisini incelemektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Dünyada birçok ülkede uygulanan tarım sigortalarının yöntemleri, ülkelerin sosyal, ekonomik ve tarımsal faaliyetlerine bağlı olarak değişiklik gösterdiği gözlenmiştir. Bu ülkeler kendi doğal, sosyal, ekonomik yapılarını göz önünde bulundurarak; tarım politikalarına uygun ve üreticilerin zararlarını en aza indirmeyi

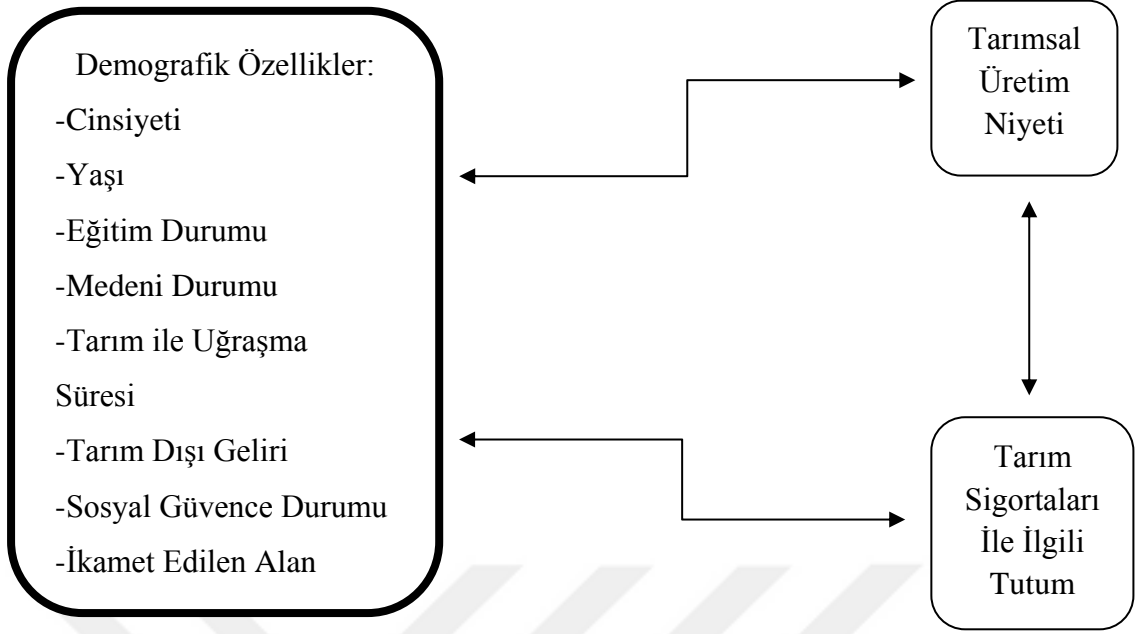
amaçlayan farklı tarım sigorta sistemleri kurmuşlardır. Bu sistemlerde üreticilerin çok az masrafla ürünlerini güvenceye alarak sosyal ve ekonomik tedbire ulaşmaları tarım açısından önemlidir.

Özellikle, son yıllarda yaşanan küresel ısınmadan kaynaklı iklim değişiklikleri, su kayıpları, dolu, don, sel, fırtına ve yangınlar tarım sektörünü tehdit eden başlıca riskler ve belirsizlikler haline gelmiştir. Bahsedilen bu doğal riskler bütün dünyayı etkisi altına almış ve artış göstermiştir. Yapılan araştırmalar, 2050 yılına kadar bütün dünyada dolu olaylarında %10-%30, kuraklık olaylarında %20-%30 ve salgın hastalıklarda ise %15-%30 oranlarında artış yaşanacağına işaret etmektedir (Sevim, 2010). Bunun için geleceğe yönelik tarım sektöründe tarım sigortacılığının geliştirilip uygulama alanın genişletilmesi ülke ekonomileri için önemlidir.

Dünya'nın bazı tarım ürünlerini üretmede önde gelen ülkelerden olan Türkiye'nin %23'ü geçimini tarımla sağlamaktadır. Türkiye'nin tarım sigortası açısından azami güce sahip olmasının nedenlerinden biri de budur. Tarım Sektörünün Türkiye için son derece ehemmiyetli olması, ülkede tarımsal üretimin sağlıklı ve nizamlı bir şekilde devam etmesinin önemini daha da çoğaltmaktadır. Bu nedenlerden dolayı bu çalışma araştırma yapılan bölgenin tarımsal üretimine katkı sağlaması ve bu konu ile ilgili fazla bir araştırmanın olmaması nedeniyle literatüre katkı sağlaması açısından önemlidir.

1.3. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; Malatya ili sınırları içinde UÇKS sistemine kayıtlı çiftçilerin yapmış oldukları tarım sigortalarının, tarımsal üretim üzerindeki etkilerine yönelik olarak planlanmış tarama modelinde nicel bir çalışmadır. Tarama modeli, geçmiş veya halen var olan durumları, var olan biçimde betimlemeleri amaçlamış araştırma yaklaşımıdır. (Karasar, 2009).

Şekil 1: Araştırmanın Modeli

1.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evreni 2020-2021 yılı içinde; tarım sigortalarının tarımsal üretim üzerindeki etkilerinin tespit edilmesine yönelik Malatya ilinde ÇKS'ye kayıtlı çiftçilerden oluşmuştur. Örneklemi ise, yine ÇKS'ye kayıtlı üreticilerin tarımsal üretim ve tarım sigortaları üzerine yaşadıkları sorunları belirleyebilmek amacı ile uygulanan anketlere katılan 1201 çiftçiden oluşturmuştur.

1.5. Araştırmanın Varsayım ve Sayıltıları

Çalışmada çiftçilerin tarım sigortalarına olan tutumları ile tarımsal üretim niyetleri arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla varsayımlar ve sayıltılar geliştirilmiştir.

Tablo 1: Varsayım ve Sayıtlılar

VARSAYIM	SAYILTI
1-Tarımsal üretim niyeti, demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir.	1a-Tarımsal üretim niyeti, cinsiyete göre farklılık göstermektedir.
	1b-Tarımsal üretim niyeti, medeni duruma göre farklılık göstermektedir.
	1c-Tarımsal üretim niyeti, tarım dışı gelir durumuna göre farklılık göstermektedir.
	1d-Tarımsal üretim niyeti, sosyal güvence durumuna göre farklılık göstermektedir.
	1e-Tarımsal üretim niyeti, yaşa göre farklılık göstermektedir.
	1f-Tarımsal üretim niyeti, eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.
	1g-Tarımsal üretim niyeti, tarım ile uğraşma süresine göre farklılık göstermektedir.
	1h-Tarımsal üretim niyeti, ikamet edilen alana göre farklılık göstermektedir.
2-Tarım sigortaları, demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir.	1a-Tarım sigortalarına olan tutum, cinsiyete göre farklılık göstermektedir.
	2b-Tarım sigortalarına olan tutum, medeni durumuna göre farklılık göstermektedir.
	2c-Tarım sigortalarına olan tutum, tarım dışı gelir durumuna göre farklılık göstermektedir.
	2d-Tarım sigortalarına olan tutum, sosyal güvence durumuna göre farklılık göstermektedir.
	2e-Tarım sigortalarına olan tutum, yaşa göre farklılık göstermektedir.
	2f-Tarım sigortalarına olan tutum, eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.
	2g-Tarım sigortalarına olan tutum, tarım ile uğraşma süresine göre farklılık göstermektedir.
	2h-Tarım sigortalarına olan tutum, ikamet edilen alana göre farklılık göstermektedir.
3-Tarımsal üretim niyeti, riske karşı farklılık göstermektedir.	
4-Tarım sigortalarına olan tutum, riske karşı farklılık göstermektedir.	
5-Tarımsal üretim niyeti, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre farklılık göstermektedir.	
6-Tarım sigortalarına olan tutum, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre farklılık göstermektedir.	
7-Tarımsal üretim niyeti, aktif olarak internet kullanımına göre farklılık göstermektedir.	
8-Tarım sigortalarına olan tutum, aktif olarak internet kullanımına göre farklılık göstermektedir.	
9-Tarımsal üretim niyeti, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre farklılık göstermektedir.	

10-Tarım sigortalarına olan tutum, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre farklılık göstermektedir.
11-Tarımsal üretim niyeti, tarımsal faaliyetlere katılıma göre farklılık göstermektedir.
12-Tarım sigortalarına olan tutum, tarımsal faaliyetlere katılıma göre farklılık göstermektedir.

1.6. Araştırmanın Veri Toplama Araçları

Araştırmada maliyet, zaman ve hedef kitleye ulaşma konusundaki avantajlar gözönüne alındığında, veri toplama yöntemlerinden olan anket yöntemi seçilmiştir.

Anket sorularının hazırlanma safhası, soruların açık ve net bir şekilde anlaşılabilmesi için fazla ayrıntıya girmeden, araştırmanın amacına en uygun şekilde tamamlanmıştır.

Yapılan araştırmada anket formu; araştırmanın önemini içeriğini ve amacını temel hatlarıyla açıklayan dört bölümden oluşan anket sorularından meydana gelmiştir. Bunlar, tarımsal üretim niyeti ile ilgili 6 soru, tarım sigortaları ile ilgili tutumla ilgili 10 soru, tarımsal riskler, sorunlar ile ilgili 10 soru şeklinde toplam 26 soru oluşturularak anket formu hazırlanmıştır. Bu çerçevede çiftçilerin katılımı sağlanarak verilerin toplama süreci tamamlanmıştır.

1.7. Araştırmanın Beklenen Faydaları

Bu çalışmada elde edilmesi öngörülen/beklenen yaygın etkilerin bilimsel/akademik, anlamda literatüre katkı sağlayacağı, UÇKS sistemine kayıtlı çiftçilerin yapmış oldukları tarım sigortalarının, tarımsal üretim üzerindeki etkilerine ne gibi katkılarının olduğu olumlu yönleri ile anlatılmış ve bunun yaygınlaştırılması konusunda uyarıcı bir etkiye sahip olacağı öngörülmektedir. Araştırmanın istatistiki sonuçları doğrultusunda üreticilerin eğitim seviyesi ve sahip olduğu gelirlerin, tarımsal yenilikleri özümsemeye ya da karşılaştıkları risklerin azalmasında ve tarımsal ürünlerini korumak için sigorta yaptırmada avantaj sağlayacağı düşünülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

TARIMSAL ÜRETİM VE TARIM SİGORTALARI

2.1. Tarımsal Üretimin Tanımı, Özellikleri ve Kalkınma Boyutu

Tarım dar anlamıyla, arazide ekme, dikme ve bakma yollarıyla gerekli ve yararlı bitkileri yetiştirmek ve bunların toplanıp işlenip değerlendirilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır (Kocaöz, 2009). Tüm bu faaliyetlerin temelinde aslında çiftçilik bulunmaktadır. Tarım geniş anlamda, hayvansal ve bitkisel ürünler elde etmenin yanı sıra, çiftçiler tarafından bu ürünlerin yer değiştirmesi, işlem görmesi ve/veya depolanması, ürünlerin araçlara teslim edilmeden üreticiler tarafından el değiştirmesi ve zirai tarım alet ve makinelerinin diğer üreticilerin üretim faaliyetlerinde kullanabilmeleri için bir ücret karşılığında yaptırılmasını kapsamaktadır.

Böylelikle bahsi geçen konuya, tarımın dışında faaliyet gösteren üretici sektörler de dahil olmaktadır. Bu nedenle, kavramsal olarak tarım için yapılan tanımlamalar, bazı eleştirilerin hedefi olabilmektedir (Karlık, 2005).

Tarım, yapısı ve sahip olduğu özellikler gereği, insanın fiziksel gücüne en çok ihtiyaç duyan ve tarımsal üretimin doğa ile insanın bütünleşmesinde aktif rol alan en önemli sektördür. Bunların yanı sıra, tarımın dışında faaliyet gösteren diğer üretici sektörler için işgücü ihtiyaçlarının giderilmesine ve ülkenin iktisadi kalkınmasına da önemli katkıları olmaktadır (Karacan, 1991).

Ülkelerin iktisadi kalkınmalarında tarım sektörü, tarımın dışında faaliyet gösteren diğer üretici sektörler ile kıyaslandığında farklılıklar göz çarpmaktadır. Bu farklılıklar, ürünlerin tarımsal sektör arzlarının düşük olmasından kaynaklanıyor olabilir. Tarım sektörünün ana fonksiyonu periyodik olarak artan nüfusu beslemesidir. Bu da, Talep esnekliğinin düşük seviyede seyretmesinin nedenlerinden biri olarak tanımlanır.

Dolayısı ile tarım piyasaları diğer piyasalara oranla daha çetin bir yapıda oluşum gösteren piyasalardır. Tarım sektörleri, tarım dışındaki sektörlerle emek ve sermaye

sağlama, ürünlere talep yaratma ve ülkenin iktisadi kalkınmasına fayda sağlama gibi farklı önemli görevlerde üstlenmiştir.

Piyasa ekonomilerinin geçerli oldukları ekonomik sistemde piyasada üreticiyle tüketici arasındaki köprüleri "fiyat mekanizmaları" kurmaktadır. Ancak bu durum tarım sektöründe oluşan arz ve talep kaynaklı sebeplerden ötürü fiyat mekanizması bu sektörde tam olarak işleyemez. Çünkü tarımsal ürünlerin arz ve talebi farklıdır. Tarım ürünlerinde taleplerin fiyat esneklikleri çok düşük olur. Tarımsal ürünlerin birçoğu, insanların zorunlu ihtiyaçlarını giderdiğinden, bu ürünün talepleri de fiyat değişmesine karşı esnek olmaz.

Tarımsal ürün taleplerinin gelir esneklikleri de düşük olur. Bireylerin tüketeceği tarım ürünü miktarları belli dönemler için sınırlı olur. Ayrıca, tarımsal ürünlere yapılan harcamaların tüketici bütçeleri içindeki payları, gelirlerin az oldukları durumda çok, çok oldukları durumda ise düşük olmaktadır. Gelir artarken, tarımsal ürün tüketimine ayrılan harcamalarda artış olmamaktadır.

Tarım sektöründeki fiyatların istikrarsız oluşu, diğer farklı sektörleri de kapsayacak şekilde tüm ülke ekonomisini etkileyebilmektedir. Tarımsal ürün fiyatlarındaki değişimler, tüketicilerin bu ürünler üzerindeki alım gücünü değiştirebilmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde, tarımsal ürünlerin tüketicilerin alım gücü içerisindeki payı yüksek olduğu için fiyatlarda meydana gelen değişme, tüketicilerin tarımın dışında faaliyet gösteren diğer üretici sektörlerine yönelik olarak taleplerinin daha fazla değişmesine yol açabilmektedir (Karluk, 2005).

Tarım sektörü, gerek arz ve gerekse talep yönüyle yaşamsal ihtiyaçları karşılaması bakımından; Piyasa niteliklerine göre değişiklik gösteren tarımın dışında faaliyet gösteren diğer üretici sektörlerin oluşturduğu ve ekonomistlerin/ekonomi yöntemlerinin tarihin tüm evrelerinde hassasiyet ile üzerinde durduğu sektörlerden biri olmuştur.

Tarımsal üretimin kalkınma boyutunda kullanılan girdiler; kimyevi gübre, motorin, yem, tohum, sulama ve tarımsal kredi olarak sıralanabilir. Tarımsal üretim ve verimliliği arttırmak amacıyla, girdilerin kullanılmasının yaygınlaştırılması ve iyileştirilmesine yönelik yapılan finansal destekler ve yatırımlara tarımsal girdi

politikaları denilmektedir. Genel olarak tarım sektöründeki hedeflenen amaçlara ulaşabilmek için sağlanan tarımsal yatırım ve destekler; tarım sektöründe karşılaşılan sorunları çözmek, gelişen yenilik ve teknolojilerin özümsemesini sağlamak ve üretimin yetersizliğini ortadan kaldırmak için uygulamaya başlanılan ve ihtiyaç duyulmadığında hükümet tarafından sonlandırılan müdahaleleridir (Yavuz, 2017). Örnek olarak, 1960’larda uygulamaya konulan kimyevi gübre desteği amacına ulaştıktan sonra uygulamadan kaldırılmıştır. Amaçlanan asıl hedef, rekabetçi ve desteklerden bağımsız yani kendi kendine yetebilen bir sektör oluşturmak olmalıdır. Tarımsal destekler, bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de tarımsal üretim evreleri içerisinde adından en çok söz edilen ve üzerinde en çok konuşulan parçasını oluşturmaktadır. “ Tarımsal destekler” yerine “tarım politikaları” ifadesinin kullanılması konuya örnek teşkil etmektedir.

Konunun diğer önemli kısmı ise tarım ürünlerinin pazarlanmasıdır. Üreticilerin, risk alarak ve diğer üreticiler ve firmalarla iş birliği yaparak gelirlerinin artması için elde ettikleri ürünlerin değerini arttıran pazarlama diğer bir ifadeyle ticaret faaliyetlerinin içerisinde olması kaçınılmazdır. Üretici birliklerinin ve tarım kooperatiflerinin fonksiyonel ve profesyonel olmaları, çiftçilerinin ticari faaliyetlerinde başarılı bir şekilde yer almasını sağlamaları için elzemdir.

Başka bir boyutu ise hal yasasıdır. Türkiye’de 2017’de 51 milyon tonu aşan yaş meyve-sebze üretimi tarladan pazara ulaşana kadar yüzde 25-30 oranında fire vermiştir. Hem oluşan zayıtı azaltmak hem de üretici ve tüketiciyi koruyacak bir mekanizma yoluyla sistemi kayıt altına almak bugünlerde gündeme gelen yeni hal yasasının temel hedefidir. Bunun gerçekleşmesi için hallerin yap-işlet-devret modeliyle profesyonel bir şirket tarafından yönetilmesi söz konusu olacaktır. Üretici birliklerinin hallerde yer alması için teşvik ve desteklerin getirilmesi ile birlikte komisyoncuların tüccar statüsüne alınması tartışılmaktadır (Songül, 2017).

Ayrıca lisanslı depoculukta tarımsal üretimin kalkınma boyutlarından bir tanesidir. Birçok gelişmiş ülkede tercih edilen lisanslı depoculuğun geniş bir kullanım alanı mevcuttur. Lisanslı depoculuk sistemi arz-talep dengesizliğinin giderilmesi ve fiyat istikrarının sağlanmasında önemli bir etkiye sahiptir (Donat, 2017). Ürün ihtisas

borsaları ile lisanslı depoculuk alanında kapasitesinin artırılması ve burada bulunan ürünlerin elektronik ortamda ticaretlerinin olanaklı hale getirilmesi ile mümkündür.

2.2. Tarım Sigortaları

2.2.1. Tarım Sigortalarının Tanımı ve Önemi

Genel olarak sigorta; *“yasalar, yönetmelikler ve her türlü yönetmelik ile mevzuatlar, örf ve adetler çerçevesinde insanların çeşitli risk faktörlerinin yaratabileceği ailesinin sağlık, kaza, emeklilik vb. sigortaları”* kapsamaktadır (akdemir ve ark, 2001; aktaran ALAY, 2012).

Özel olarak tarım sigortası ise, üreticilerin ürünlerini, iklimsel faktörler ve doğal afetler gibi nedenlerle oluşabilecek zararların önlenmesini ve bunun yanında oluşabilecek riskin minimize edilmesini kapsamaktadır.

Tarımsal üretim konusunda Türkiye yüksek oranda doğal risklere açık bir ülke konumunda bulunmaktadır. Bunun nedenleri üç temel başlık altında incelenebilir.

Birincisi, Türkiye'de ki üretimin yapısı ile ilgilidir. Gelişmiş ülkelere bakıldığında tarımsal katma değer in üçte ikilik bir bölümünü aşan kısım hayvancılık gelirlerinden elde edilirken, Türkiye'de ise bu oran tam tersinedir. Ayrıca, Türkiye'de, gelişmiş ülkelere nazaran, mera (açık alan) hayvancılığı ön plandadır. Dolayısıyla, Türkiye'de ki tarımsal üretimin, beklenmedik iklimsel değişimlerin etkilerine açık bir yapısı vardır.

İkincisi, Türkiye'de köylü kesimden çiftçiliğe ve ardından kapitalist çiftçiliğe gerçek anlamda geçiş yolunda daha başındadır. Kredi ve pazarlama konularında yeterli desteği alamayan üretici, zaman içerisinde büyük şirketlerin denetimi altına giren alıcı piyasası karşındaki savunmasız durumdadır. Bu da tarımda; mekanizasyon, modern girdi kullanımı, yatırım ve doğal evrelere karşı önlem almayı ve geliştirmeyi belirli ölçülerde de olsa da engellemektedir. Engellemediği durumlarda ise akla uymayan, aşırı mekanizasyon veya aşırı yanlış gübre/ilaç gibi kullanım biçimleri vardır

Üçüncüsü, devlet tarafından tarıma verilen mali, teknik, eğitsel ve doğal afetle mücadele desteğinin çok zayıf olmasıdır. Buda doğal süreçlerle üreticinin mücadele etmesine olanak vermemekte ve doğal afetlerin ortaya çıkmasından sonra oluşan zararın karşılanmasında da faylasıyla yetersiz kalmaktadır.

Sahip olduğu özellikler göz önünde bulundurulduğunda tarım sektörü, diğer sektörlerle nazaran ekonomik, politik ve doğal risklerden fazlasıyla etkilenmektedir.

Bunların içerisinde en çok etki eden risklerin başında doğal riskler gelmektedir. Bu bakımdan tarım sigortaları, ister gelişmiş ülkelerde isterse de gelişmekte olan ülkelerde olsun, tarımsal üretimin oluşması muhtemel risk ve belirsizliklere karşı korunabilmesinde en güvenilir sistem olarak görülmektedir.

Don, sel, yangın, kuraklık gibi durumlarla ürünün zarara uğraması, o bölgede yaşayan üretici nüfusun kıtlık ve yoksulluk içinde olmasına veya mevcut durumdaki mal varlıklarının kaybına neden olabilmektedir. Ancak, tarım sigortaları yoluyla ürününü, sigorta ettiren üreticiler çeşitli riskler ile karşılaştıklarında, zararlarının tazmin edileceğini ve ekonomik sıkıntıya düşmeyeceklerini bildikleri için, tarımsal üretim faaliyetlerini daha güvenli olarak yapmaktadırlar. Tarım sigortası yaptırmış olan üreticiler, doğal afetlerin meydana geldiği yıllarda ortaya koymuş oldukları emek ve sermayelerinin karşılıklarını sigortadan alabileceği için üretici gelir dengesi olumsuz yönde bozulmamaktadır (Çetin ve Özsayın, 2005: 25)

Tarım sigortaları, çiftçilerin tüm sorunlarına tam olarak cevap verememesinin yanında tarım sektörünün de rantabl olarak gelişmesini sağlayabilen özelliklere sahiptir. Sektörde üreticiler ürünlerini koruma anlamında yeterli önlemler alınsa dahi, doğal afetlerin engellenmesi gibi bir durum söz konusu olmamaktadır.

2.2.2. Dünyada Tarım Sigortaları

Tarımsal üretimde; yangın, kuraklık, don, dolu ve sel felaketleri gibi meydana gelen afetler doğal risklerin başında yer almaktadır. Bunların yanı sıra gözardı edilmeyecek risklerin arasında bitkisel ve hayvansal üretimdeki hastalıklarda yer almaktadır. Doğa olaylarının afete dönüşümünü önlemek amacıyla gelişmiş ülkelerde yapılan bütün çalışmalar "Risk Yönetimi" adı altında yapılmaktadır. Tarımsal üretimdeki risklerin önüne geçmede öncelikli olarak "Koruma Önlemleri" alınmakta, bu önlemler de yeterli olmadığında ortaya çıkabilecek zararın tanziminde "Tarım Sigortası" uygulamaları devreye girmektedir (Çağatay, 2008: 106).

Çeşitli ülkelerde tarım sigortaları uygulamalarının gelişim düzeyleri, ülkelerin uygulamakta oldukları tarım politikalarına, ekonomi içerisindeki ülke tarımının payı, önemi ve bunlarla beraber, hemen hemen her ülkede tarımın gelişime bağlı olarak tarım sigortalarının da gelişim gösterdiği gözlenmektedir (Tanrıvermiş ve Sayın, 1993: 11).

Güngör (2006), "Türkiye'de tarım sigortası uygulamaları ve devlet destekli tarım sigortası" isimli araştırmasında; Dünya genelinde modern manada tarım sigortası ile ilgili uygulamalar 1770-1800 yılları arasında ilk olarak Avrupa kıtasında başlamıştır. Bu da; ilk kez, İrlanda'da yapılan hayvan sigortaları ile başlamış ve devamında ise Almanya'da yangın ve dolu sigortaları şeklinde uygulanmıştır. Fakat ilk kez yapılan bu uygulamalar; tecrübe eksikliği, sigorta yaptıran sayısında yeterli seviyeye ulaşılamaması, prim oranlarının çoğu kez stabil (sabit) ve düşük olarak belirlenmesi, devlet desteğinin yetersizliği ve hasar dengesinin kurulamaması gibi sebeplerden ötürü başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Tüm bu başarısızlıkla sonuçlanan etmenlerin aksine, 19. ve 20. yüzyıl başlarında başta Avrupa ülkelerinde olmak üzere Japonya ve ABD gibi ülkelerde de geniş kapsamlı tarım sigortası uygulamaları başlanmıştır.

Akçaöz ve Kızılay, (2004) "Çeşitli Ülkelerde Tarım Sigortası Uygulamaları, TSV" isimli araştırmasında; Dünyada bazı ülkelerin uygulamış olduğu modeller diğer birçok ülkeler tarafından da benimsenmiştir. Örnek olarak İspanya'nın uygulamış olduğu model, ABD dahil olmak üzere birçok ülkenin tarımsal sigorta modellerini etkilemeyi başarmıştır.

Tablo 2: Bazı ülkelerde tarım sigortası organizasyonlarının kurumsal yapısı (Çetin, 2007: 24).

Ülkeler	Organizasyonların Kurumsal Yapısı
Almanya	Sigorta Kooperatifleri ve Devlet Sigorta Kurumu, Özel Şirketler,
Fransa	Özel şirketler
ABD	Özel Şirketler, Devlet Sigorta Şirketi (FPIC)
Japonya	Devlet Sigorta Kurumu (AMIA)
İsviçre	Sigorta Kooperatifleri, Özel Şirketler,
Norveç	Şirketler ve Sigorta Kooperatifleri
İngiltere	Anonim Şirketler
İspanya	Özel Şirketler, Devlet Sigorta Kurumu
Yunanistan	Devlet Sigorta Kurumu
Meksika	Özel Şirketler
Danimarka	Özel Şirketler
Çekoslovakya	Devlet Sigorta Şirketi
Türkiye	Özel Şirketler

2.2.2.1. Amerika Birleşik Devletleri'nde Tarım Sigortaları Uygulamaları

Özellikle bitkisel ürünler kategorisinde ki hasar sigortası; Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1880'lerden itibaren başlamıştır. İlk yıllarda tecrübe eksikliği nedeniyle deneme yanılma yöntemiyle uygulanmaya çalışılmıştır. Fakat yanılmaların beklenmedik düzeyde çok olması ülke adına pahalıya mal olmuştur. Özellikle primlerin dengesiz ve çoğu zaman tehlike oluşturabilecek şekilde düşük seviyelerde belirlenmesi, birçok şirketin aşırı derece zarar uğramasına ve ödeme gücünü çekmesine sebebiyet vermiştir. (Aslangiray, 1999).

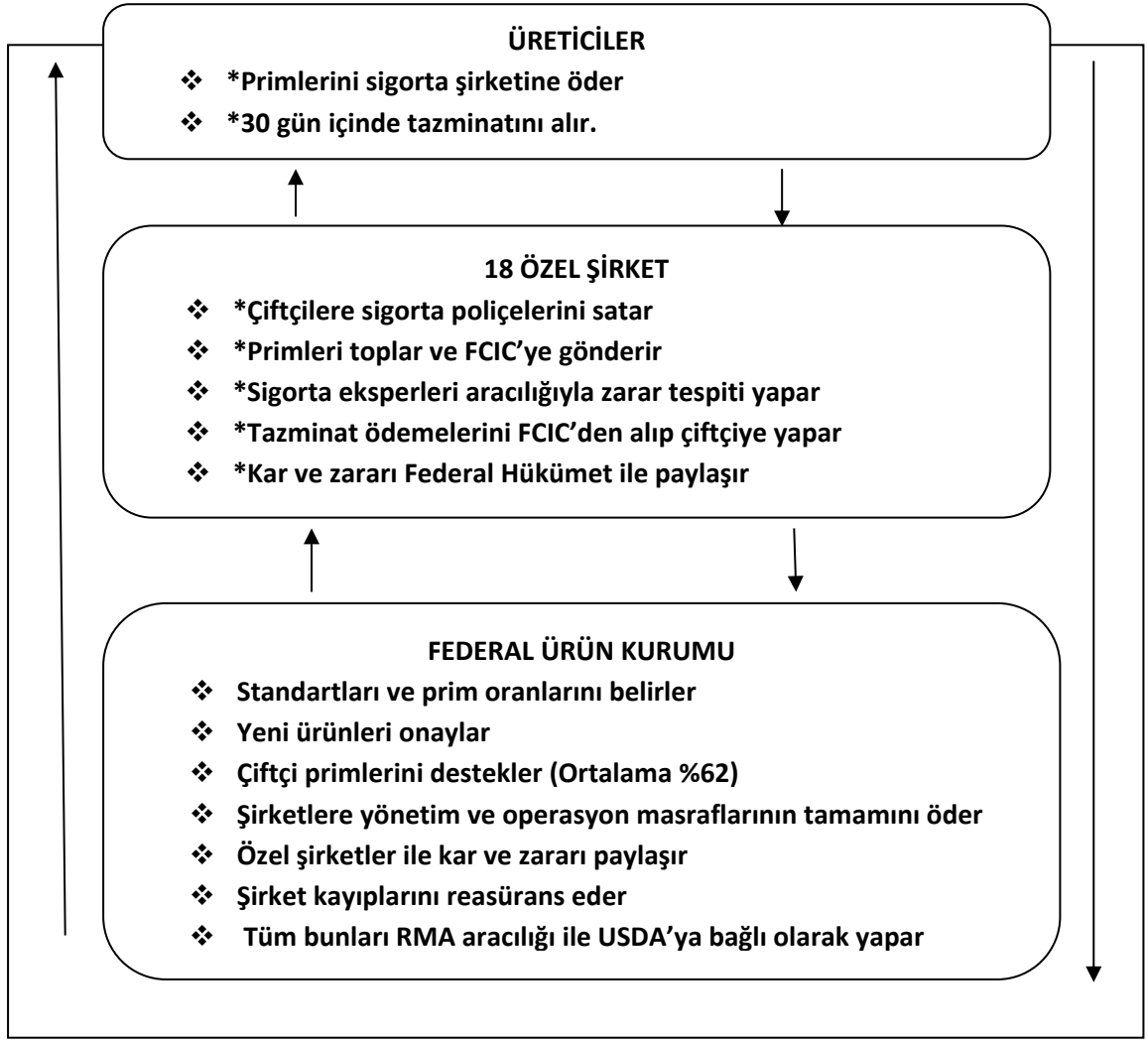
Amerika'da tarımsal sigorta uygulama sistemine, 1938 yılında Amerika Tarım Bakanlığına bağlı Federal Ürün Sigorta Şirketi (FCIC) ve özel sigorta şirketleri ile birlikte bir kamu-özel işbirliği halinde başlanmıştır. Başlangıç olarak özel sigorta şirketleri tek riske dayalı (yangın, sel, rüzgar, dolu, vb.) sigorta ürünleri üzerine uygulama yapmışlardır. Devlet ise özel sigorta şirketlerinin birden çok riske karşı teminat veremeyeceğini düşündüğü için üreticilere doğal afet yardımları yaparak tarımsal sigorta sistemine katkıda bulunmuştur. Ancak zamanla üreticilerin çoğunun yapılan afet yardımlarına güvenmesi ile ülkede tarım sigortalarının gelişmesi kısmen engellenmiştir.

1980'li yılların başlarında ise Amerika'da Federal Ürün Sigorta Yasası çıkartılmıştır. Bununla beraber, yapılan doğal afet yardımları ise 1994 yılına kadar devam etmiş ve aynı yıl içinde yapılan bir takım çalışmalar sonucunda Ürün Sigortası Reform Yasası çıkartılmıştır. Aynı zamanda doğal afet ödemeleri, ürün sigortası ile bağdaştırılarak Birden Çok Riske Dayalı Ürün Sigortası (Multi Peril Crop Insurance-MPCI) poliçe sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Amerika'da Devlet desteğiyle yürütülen MPCI halen uygulanan en yaygın sigorta sistemi olarak görülmektedir (Karl Murr, 1999: 27).

Toplam ekilebilir alanların sigortalanma oranında ABD'de önemli derece hızlı bir yükseliş gözlemlenmektedir. Toplam ekilebilir alanların büyüklüğü ABD'de 200 Milyon hektardır. 1890 yılında bu alanlardan sadece 9.4 milyon hektarı yani %5'i sigortalyken, 1992 yılında bu rakam 32 milyon hektara yani %16'ya, 2000 yılında ise 80 milyon hektara yani %40'a yükselmiştir. Bugün ise ekilebilir alanların toplamından

%70'inden fazlası sigortalı durumdadır. Devletin çiftçilere sağladığı prim desteklerine bakıldığında ise 1992 yılında devlet çiftçilere 700 milyon \$ tutarında prim desteği verirken bu rakam 2001 yılında 1.8 milyar \$'a ilerleyen yıllarda ise 3 milyar \$'a kadar çıkmış ve günümüzde 8 milyar \$ civarında olmaktadır. Devlet toplam primlerin %50'sini sübvansede etmektedir. Ayrıca devlet sigorta şirketlerinin idari masraflarının %24.5'na kadar karşılamaktadır. Bu oranın rakamsal değeri de 648 milyon \$'dır (Wenner, 2005: 23).

Ayrıca; sistem dâhilinde ülkede 1994 yılında 59 farklı ürün sigortalı iken 2004 yılında bu sayı 100'e kadar yükselmiştir ve bu rakam günümüze kadar artmaya devam ederek gelmiştir. Üreticiler, yine sistemde değişik teminat çeşitleri seçebilme özgürlüklerine sahiptirler. Ana teminat doğal teminattır. Fakat; ana teminat oranının çok düşük bulunmasından dolayı (ürün bedelinin yaklaşık %30'u) birçok üreticiden ana teminata ek olarak daha geniş kapsamlı teminatların alınması tercih edilmektedir. Üretici ortalama verimi %50 ile %75 arasında ve FCIC tarafından belirlenen fiyatın %60 ile %100 arasında herhangi bir oranı seçebilmektedir. Seçilen teminat kapsamına göre üretici ilave olarak primin bir kısmını öder. Ülkede en çok satın alınan teminat kapsamı üretici ve devletin primi eşit olarak paylaştığı %65 verim ve %100 fiyat garantisidir (Wenner, 2005: 23).

Şekil 2: ABD’de tarım sigortaları sisteminin işleyişi

2.2.2.2. Avrupa Birliği Ülkelerinde Tarım Sigortaları Uygulamaları

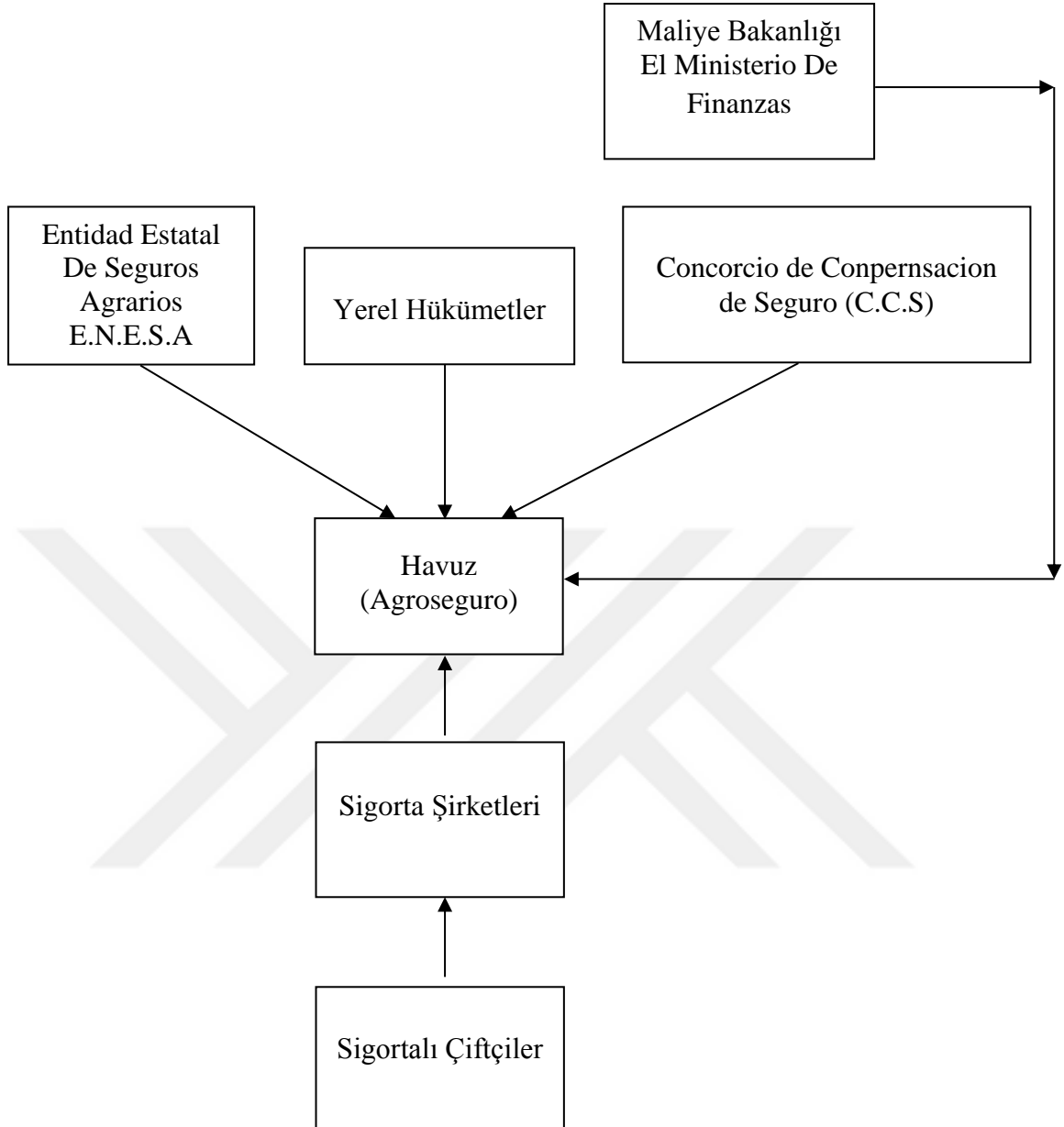
Akçaöz ve Kızılay, (2004) “Çeşitli Ülkelerde Tarım Sigortası Uygulamaları, TSV” adlı yapmış oldukları araştırma kapsamında; Avrupa Birliği tarafından uygulanmakta olan tarımsal sigorta uygulamaları incelendiğinde, yüz yılı aşkın süreden itibaren özellikle de sigortası kapsamı içindeki payı yüksek olan don sigortası uygulamasında kontrollü bir artışın olduğu gözlemlenmiştir. AB ülkeleri öncelikli olarak "sağlıklı bir dolu sigortası alt yapısının kurulması, ondan sonra devlet desteği ile diğer teminatların verilmesi" esasına dayanan bir uygulama sistemine ağırlık vermişlerdir.

Bazı Avrupa Birliği ülkelerinde dolunun yanı sıra kuraklık, sel, fırtına, don gibi risklerde sigorta kapsamına dahil edilmekte ve bunlara devlet tarafından destek de verilmektedir (Dinler, 2003).

İspanya; ABD'nin bilgi, tecrübe ve birikiminden yararlanarak kendilerine sağlıklı bir sistem kurmayı başarmıştır. Devlet desteğinin özel sigorta şirketleri ile kontrolü olarak yürütülmesi ile başarılı olacağı örneği İspanya modelinde açık bir şekilde görülmüştür. Dünya geneline bakıldığında Birden Çok Riske Karşı Ürün Sigortaları-MPCI uygulamaları en etkili ve başarılı bir şekilde İspanya'da gerçekleştirilmektedir (Dinler ve ark, 2005).

Tarımsal sigorta İspanya'da, 20. yüzyıl başlarında uygulama sahasına sahip olmuştur. Fakat 1978 yılına kadar uygulama yeteri kadar önem kazanamamıştır. Tarım Sigortası kanunu 1978 yılında çıkartılmış ve İspanya'da tarım sigortasının sürekli gelişiminin zeminini bu kanun oluşturmuştur. İspanya sistemi, özel ve kamu karma modelini esas almaktadır. Bu modelde üreticilerin kurum ve kuruluşları da önemli rol oynamaktadır. 1978 yılında kurulan ve çok sayıda riski içerisinde barındıran mevcut sigorta sistemi kamu ve özel sektör tarafından ortak yürütülmektedir. Sigorta, meyve ve sebzeler dahil çok sayıda ürünü kapsamaktadır Üreticiler sigorta kapsamını ve riskleri kendileri belirleyebilmekte, hatta buna tüm riskleri kapsayan poliçelerde dahil edebilmektedirler(Güngör, 2006).

İspanya'da kamu-özel işbirliğine dayanan bugün ki sistemin üç temel aktörü vardır. Bunlar; ENESA; Entidad Estatal De Seguros Agrarios (Devlet Tarım Sigortaları Kurumu), AGROSEGURO ;Agrupacion Esponala De Entdades Aseguradas De Los Seguros Agrarios Combinados (İspanyol Kombine Tarım Sigortaları Sigorta Kuruluşları Birliği) yani havuz ve CCS; Consorcio De Compensacion De Seguros (Sigorta Tazminat Konsorsiyumu)'dir. Bu kuruluşların her biri sistemde ayrı ve önemli bir rol üstlenmektedir.

Şekil 3: İspanya havuz modeli (Karl Murr, 1999: 27).

İspanya modelinin başarılı olmasının temelinde şunlar yatmaktadır (Dinler, 2004):

- **Yasal düzenleme:** Başlarda tarımsal ürünler sadece dolu ve yangın riskine karşı sigortalanırken, tarımsal sigorta yasasının çıkarılması ile dolu ve yangın risklerine ilave olarak don sigortası, fırtına sigortası, kuraklık ve sel sigortaları gibi oluşması muhtemel riskler çıkarılan yasa ile teminat altına alınmıştır.

- **Devlet desteği:** Sistemin sürdürülebilirliğini sağlamak ve çiftçilerin risk maliyetlerini azaltabilmek için risk faktörleri göz önünde bulundurularak devlet tarafından yeterli miktarda destek sağlanmıştır.
- **Sigorta yaptırmayan çiftçiler:** Yaşanan doğal afetler sonucunda tarımsal ürünleri zarar gören sigorta yaptırmayan çiftçilere, devlet tarafından yardım edilemeyeceği taahhüt edilerek sigorta yaptırmaya teşvik edilmiştir.
- **Çiftçi katılımı:** Alacağı kararlar ve yaptığı çalışmalar ile Devlet, Çiftçi Birlikleri'nin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece yeni sigorta teminatlarının geliştirilmesi, Çiftçi ihtiyaçlarının karşılanmasına ve çiftçilerin büyük oranda sigortaya yönelmesinde etkili olmuştur.
- **Sistem koordinasyonu:** Tarımsal sigorta uygulamalarının gelişiminin sağlanması için uygulamada yer alan farklı sektörlerdeki kurumların birbirleriyle koordinasyonu sağlanarak sağlıklı bir işbirliği sağlanmıştır.
- **Sisteme güven:** Tarım sigortaları Reasürörlerinin sisteme olan güvenleri ve devletin risklere reasürans şeklindeki katılım varlığı sistemin gelişmesinde önemli rol oynamıştır.

Görüldüğü üzere İspanya'da kurulan sistemde; tarım sigortalarının gelişimini duraksatan ve sürekli olarak çiftçinin devletten karşılıksız bir yardım beklentisi içerisinde olmasını sağlayan doğal afet yardımlarının kaldırılarak sel, kuraklık, don, dolu ve fırtına gibi doğal riskler için çiftçiye geniş kapsamlı sigorta teminatı sunulmuştur. Bu devletin riske katılımı ve prim desteklerinin devam edilebilirliği konusundaki kararlılığı ile gerçekleştirilmiştir (Dinler, 2004).

2.2.3. Türkiye'de Tarım Sigortaları

2.2.3.1. Türkiye'de Tarım Sigortalarının Tarihi

Türkiye'de tarımsal risk yönetim sistemi uzun yıllardır uygulanmaktadır. Tarımsal risk yönetim sistemi iki döneme ayrılmaktadır. İlk dönem 1957 ile 2006 arası, ikinci dönem ise Haziran 2006'dan sonra başlamıştır (Uçak ve Berk, 2009).

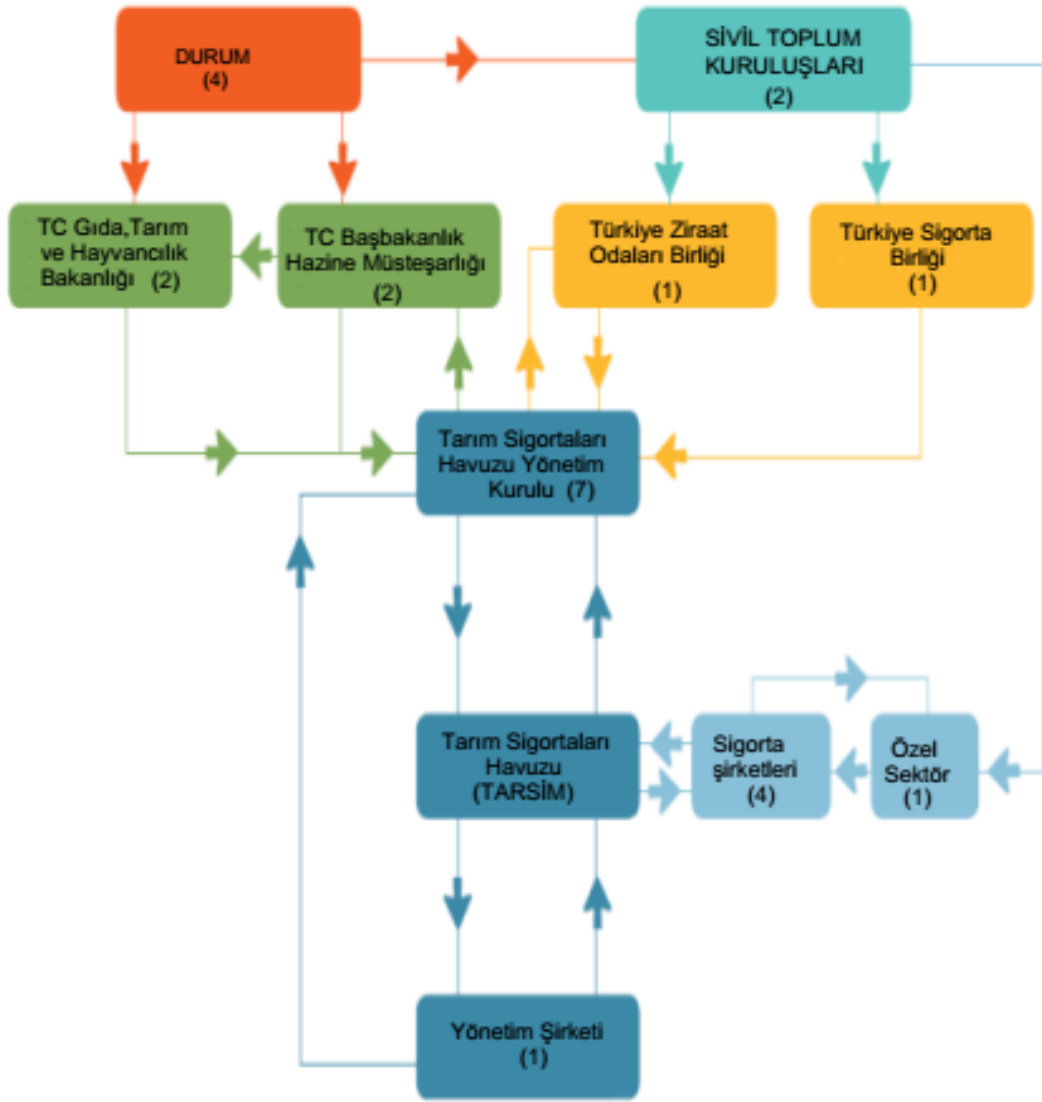
Türkiye'de tarım sigortaları 1957 yılında Şeker Sigorta'nın dolu sigortası uygulamasıyla başlamıştır. 1959 yılında Başak Sigorta'nın "Çiftlik Hayvanları

Sigortası” ile devamı gelmiştir. Bu şirketlerin Türkiye'de ilk tarım sigortaları uygulamalarını başlatmalarındaki en önemli amacın; şirket kurucularının faaliyet alanları içerisinde bulunan çiftçilerin üretimlerinin güvence altına alınması olduğu belirtilmektedir (Oğuz ve Kan, 2006).

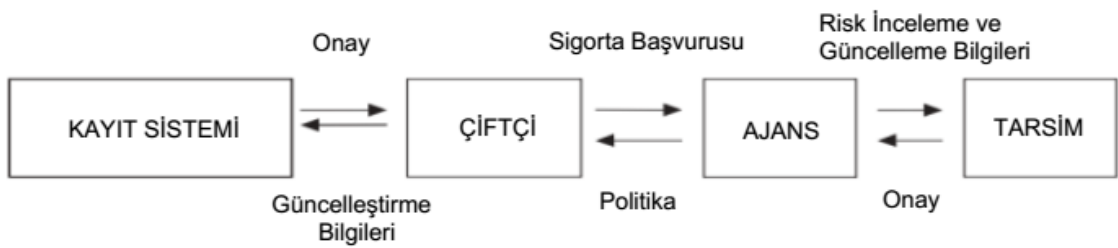
1995 yılı başlarında, o güne kadar sürdürüle gelen mevcut yapıdaki dolu sigortalarının geliştirilmesi ve daha sonra da devlet desteği sağlanarak Birden Çok Riske Karşı Ürün Sigortaları (Multiple Peril Crop Insurance - MPCCI) uygulamalarına geçilmesi için uygun olan modelin “Tarım Sigortaları Havuzu” olduğu görüşü ile dolu sigortaları alt yapı çalışmaları başlatılmıştır (Dinler, 2003).

Mevcut Türk tarım sigortası, iki yönetim organına sahip olduğu bir özel - kamu ortaklığından oluşmaktadır. Çiftçilerin tarımsal faaliyetlerinde doğal afetlerden kaynaklanan zararlarını tazmin etmek için tarım sigortasının işleyişine ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetim komitesi sigorta şirketleri tarafından özel bir kuruluş olan Yönetici Şirket (TARSİM), Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında yönetim kurulunun tüm görevlerini yürütmektedir.

Çiftçiler ürüne göre kayıtlıdır. Çiftçiler için mevcut kayıt sistemleri, mahsuller için Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemini (UÇKS), seralar için Entegre Yönetim ve Kontrol Sistemini (EYKS), çiftlik hayvanları için Ön Soy ve Soy Ağacı Sistemini (ÖSSAS) ve su ürünleri yetiştiriciliği için Ulusal Su Ürünleri Kayıt Sistemini (SKS) içerir. (Uçak ve Berk, 2009). Türkiye'deki tarım sigortası sisteminin yapısı Şekil 4'de, Türkiye'deki tarım sigortası süreci Şekil 5'de gösterilmiştir.

Şekil 4: Mevcut Tarım Sigortaları Sisteminin Yapısı (TARSİM, 2014)

Şekil 5: Türkiye'de Tarım Sigortaları Süreci (Uçak ve Berk, 2009)

Geçmiş yıllardan bu yana Türkiye'de üreticileri korumaya yönelik bir takım yasal düzenlemeler yapılmış ve bu düzenlemeler neticesinde oluşturulmuş olan fonlardan, üreticilerin doğal afetlerden sonucu oluşan zararları karşılanmaya özen gösterilmiştir. Bu amaçla, 2090 ve 5254 sayılı kanunlar istinaden doğal afetler sonucu oluşan zararlar karşılıksız devlet yardımları ile karşılanmaya çalışılmıştır. Yaşanılan doğal afetler sonucunda yardıma muhtaç üretici sayısı artmış ve dolayısıyla devlet devlet üreticilere yardım için daha fazla kaynak ayırmak zorunda kalmıştır (Barış ve İnan, 2006).

2.2.3.2. Türkiye'de Tarım Sigorta Çeşitleri

a) Mahsul Sigortası

Bu sigorta hattı, Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı parsellerde bulunan ürünleri kapsar.

Kapsamı:

- Dolu, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan ve sel nedeniyle miktar kaybı.
- Taze meyve/sebze ve kesme çiçeklerin dolu nedeniyle kalite kaybı
- İsteğe bağlı olarak don nedeniyle taze meyve miktar kaybı
- Dolu ağırlıkları, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan ve sel nedeniyle dolu ağı ve örtü sistemlerinin kaybı.

Devlet primin %50'sini, çiftçiler ise %25'ini peşin öder. Primin geri kalanı sigortalı mahsulün hasat tarihinden itibaren bir ayı geçmemek üzere çiftçi tarafından ödenir (TARSİM, 2016).

b) Sera Sigortası

Gizli Kayıtlı Sistem'e (URS) kayıtlı seranın inşaat, teknik ekipman ve mahsul gibi zararlarını teminat altına alır. Fırtına, hortum, heyelan, yangın, sel, deprem, araç çarpması, kar ve dolu ağırlığı gibi riskler değerlendirildikten sonra uygun görülür. Devlet primin %50'sini sübvansiyon olarak öderken, çiftçi primin %25'ini öder. Kalan %25 taksitle tahsil edilir (TARSİM, 2016).

c) Sığır Sigortası

Bu tür bir sigorta, Hayvan Kayıt Sistemine (ARS) kayıtlı süt, besi sığırları (erkek) ve damızlık mandalar için risk değerlendirmesi yapılarak sağlanmaktadır.

Kapsamı:

- Genel Şartlarda belirtilen istisnalar dışında her türlü hayvan hastalıkları ve hamilelik, doğum veya ameliyatlar
- Her türlü kaza, yılan ve böcek ısırıkları
- Zehirli çayır otları ve yemden kaynaklanan zehirlenmeler
- Her türlü doğal afet ve güneş çarpması
- Yangın ve patlama

Primin %50'si devlet tarafından, %25'i ise çiftçi tarafından ödenmektedir. Primin geri kalanı çiftçi tarafından en fazla beş eşit taksitte ödenir (TARSİM, 2016)

d) Koyun ve Keçi Sigortası

Risk değerlendirmesi yapılarak Hayvan Kayıt Sistemine kayıtlı damızlık koyun, keçi, damızlık koç ve erkek keçiler için sigorta teminatı altındadır. Aşağıdakilerden kaynaklanan ölümleri ve zorunlu kesimleri kapsar:

Kapsamı:

- Genel Koşul ve istisnalar dışında her türlü hayvan hastalıkları ve hamilelik, doğum veya ameliyatlar
- Her türlü kaza, vahşi hayvan saldırısı, yılan ve böcek ısırıkları
- Zehirli çayır otları ve yemden kaynaklanan zehirli
- Her türlü doğal afet ve güneş çarpması
- Yangın ve patlama

Primin %50'si devlet tarafından, %25'i ise çiftçi tarafından ödenmektedir. Primin geri kalanı çiftçi tarafından en fazla beş eşit taksitte ödenir (TARSİM, 2016).

e) Kumes Hayvanları Sigortası

Kapalı bir ahırda yetiştirilen kumes hayvanlarını, güvenlik ve hijyen önlemleri dikkate alınarak teminat altına alır. Aşağıdakilerden **kaynaklanan** ölümleri ve zorunlu kesimleri kapsar.

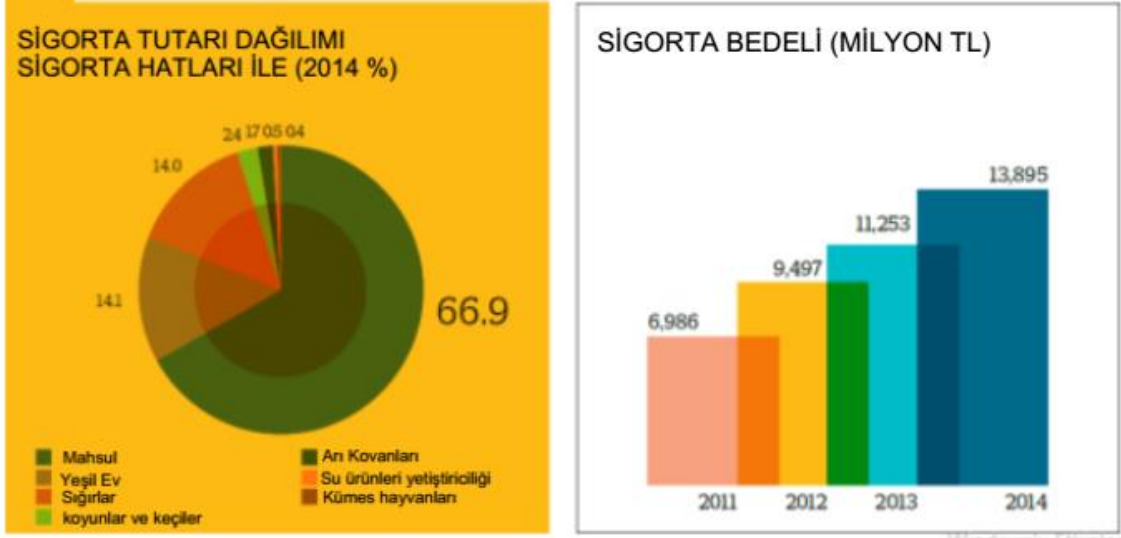
Kapsamı;

- Genel şartlarda belirtilen istisnalar dışında her türlü kanatlı hastalıkları
- Her türlü kaza ve zehirlenmeler
- Her türlü doğal afetler
- Yangın ve patlamalar (TARSİM, 2016)

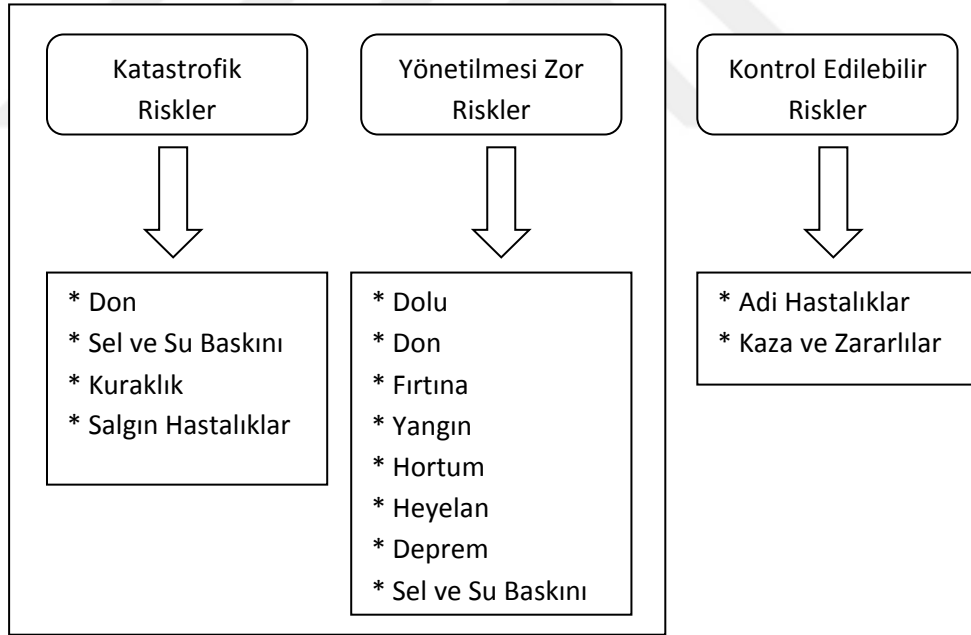
f) Arı Kovanları Sigortası

Hayvan Kayıt Sistemi ve Arı Kovanları Kayıt Sistemine kayıtlı, kaplamalı, modern ve aktif kovanlar için sigorta sağlanmaktadır. Aşağıdakilerden kaynaklanan kayıpları kapsar:

- Fırtına
- Kasırga
- Ateş
- Heyelan
- Deprem
- Araç etkisi
- Sel
- Vahşi hayvan saldırısı
- Kurdeşenlerin taşınması sırasında çarpışma, çarpma, devrilme vb. (TARSİM, 2016).

Şekil 6: Sigorta Hatları Tarafından Sigorta Edilen Tutarın Gelişimi (TARSİM, 2014)

Şekil 7: Tarımda sıkça yaşanan doğal afet riskleri (URL2).

Mahsul sigortaları, diğer sigorta dallarına göre sigortalanan tutar açısından en büyük paya sahiptir. Mahsul sigortası %66,9, Sera sigortası %14,1, sığır sigortası %14,

koyun ve keçi sigortası %2,4, Arı kovani sigortası %1,7 ve su ürünleri sigortası %0,4 paya sahiptir (Şekil 6).

2011 yılından itibaren sigorta bedelinde önemli bir artış olmuştur. 2011 yılında sigorta bedeli 6.986 milyon Türk Lirası, 2012, 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla 9.497 milyon Türk Lirası, 11,253 milyon Türk Lirası ve 13.895 milyon Türk Lirasıdır (Şekil 6).

2.2.3.3. Türkiye Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM)

Geleneksel tarım sigortası çalışması 14 Haziran 2005’de TBMM’nde kabul gören 5363 Sayılı Tarım Sigortası Yasasıyla değiştirildi. Gelenekselci sistemde devletin sigorta sektör düzenleyicileri olarak yalnızca Hazine Müsteşarlığı yer almaktaydı. Özel sigortacılar; hasar ödemesi işlemleri, tanıtım işlemleri, pazarlamalar, satış ve poliçeleri düzenleme işlemleri, yapmakta idi. TSV ise; hasarı tespit işlemi, riskleri inceleme işlemi, veri toplama, raporlamayla eğitime destek işlemini gerçekleştirmekte ve centeler, bağlı oldukları sigorta şirketleri adına poliçeler düzenlemekteydi (Doğan, 2012).

Devlet %50 oranda Devlet Destekli Tarım Sigortalarına prim desteği vermektedir. Bunun sonucu olarak tarım sigortasının toplam sigortalardaki payı gittikçe artmaya başlamıştır. 2006’nın ilk üç ayında TARSİM devrede olmadığından tarım sigortasının payı %1 düzeylerinde iken 2010’un aynı dönemlerinde bu oranı %2,9’a, devlet destekli tarım sigortaları oranı ise %2,8’e ulaşmıştır. Tarım Sigortalarının prim üretimi araştırıldığı zaman sektörün ortalamasının üzerinde bir artış oranı gerçekleştiği görülmekte. Devlet desteği almayan tarım sigortasının toplam tarım sigortalarının üretiminde olan payları azdır (Çetin, 2010).

Havuz’a katılmış sigorta şirketinin eşit oranlarda pay sahipleri oldukları anonim şirketler statüsü çerçevesinde kurulmuş olan işletici şirket TARSİM havuzun işletilmesine dair işlemleri yürütmektedir. Şirket görevi; hasarı tespit ve riskleri inceleme organizasyonunu yürütme, prim tahsilatları ve tazminat ödemesinin yapılabilmesi, reasürans sağlamak hizmetini yürütmesi, risk haritasının oluşturulma ve raporlama işleminin yürütülmesidir. TARSİM, Havuz işinin Havuzun yararına en

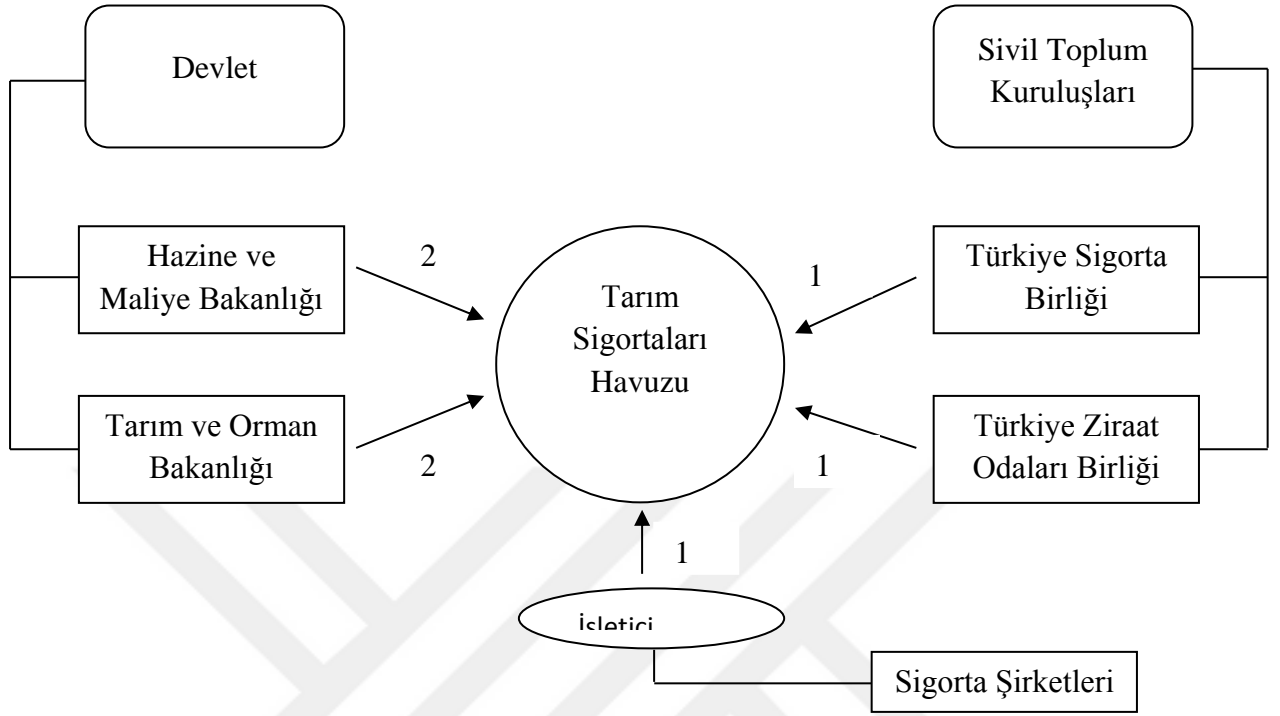
olumlu biçimde yapılmasına karşı Hazine Müsteşarlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ve Yönetim Kuruluna karşı sorumludur (Çetin, 2010).

Havuz kaynakları ve havuzun kaynaklarının kullanım yerleri Tarım Sigortaları Yasası ile belirlenmiştir. Bu kanuna göre havuzun kaynaklarını; sigorta şirketinin devrettiği prim, devletin sağlamış olduğu prim desteği, toplanan kaynakların yatırım geliri, alınan krediler, genel bütçeden alınacak katkılar ve diğer gelirler oluşturmaktadır. (Doğan, 2012). Tarım Sigortalar Havuzu Yönetim Kurulu bu kaynakların kullanımını yapıyor olmaktadır. Tarım Sigortalar Havuzu Yönetim Kurulu, hasar ödemeleri, havuz yönetim ve işleyiş masrafları, reasürans ödemeleri, komisyon ödemeleri, hasar işlemleri masrafları, alınan kredi ödemeleri ve Havuzun işleticisi şirkete ödenecek işletme bedellerini bu kaynak ile yapmaktadır.

Tarım Sigortalar Havuzu Yönetim Kurulu, Tarım ve Köy İşleri Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığı'ndan ikişer, TSRŞB, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve TARSİM A.Ş.'den birer olmak kaydıyla toplamda 7 üyeden oluşmaktadır. Üç yıl süre ile görevlerini yapacak olan Kurul üyeleri Bakan onayıyla atanır ve göreve başlar. Yönetim Kurulu'nun görevleri ile sorumluluğu aşağıda verilmiştir (Resmi Gazete, 2006):

- Havuzun işlemesine ve hasar tespit işlemlerine dair uygulama esasını, hasarı tespit işlemine ilişkin esaslarla usulleri belirleme,
- Kanunun kapsamı dahilinde tarım sigortası alanında faaliyet gösterebilecek sigorta şirketi ve TARSİM A.Ş.'yle sözleşme yapma,
- Kapsama alınan risk ve prim desteklerinin belirlenebilmesi için çalışma yaparak önerme ve uygulamalarda karşılaşılabilecek sorunu tespit etme bunların çözümlerine yönelik çalışma yapmaktır.

Görüleceği üzere TARSİM yalnızca kamu kurum ve sigorta şirketinden oluşmayıp aynı anda tarım-sigorta sektörlerindeki sivil toplum kuruluşunun da bulunduğu bir yapıdır. Tarsim teşkilat şeması aşağıda Şekil 8'de gösterilmiştir.

Şekil 8: TARSİM teşkilat şeması (2017 Faaliyet Raporu, URL2).

Devlet Destekli Tarım Sigortacılığı'nın, Türkiye'deki tek temsilcisi TARSİM, geleceğe emin adımlar ile ilerleyebilmek amacı ile kurumsal hedeflerini, aşağıdaki başlıklar çerçevesinde belirlemiştir (URL2):

- Tarım Sigortaları'nın, Türkiye'de yaygınlaştırılmasını sağlamak,
- Tüm tarımsal riskleri kapsayacak, topyekün bir güvence sistemi oluşturabilmek ve uygulamak,
- Tarım kesiminde bilinirliği ve tanınırlığı yüksek, örnek ve saygın bir kurum olarak algılanmak,
- Sigortalılar arasında, en adil fiyat uygulamasının sağlanabilmesi için, uygun olan teknik alt yapıyı oluşturmak, hasar tespit ve tazminat ödemeleri ile ilgili süreçleri hızlandırarak, çiftçinin uğradığı zararın, en kısa zamanda çözüme kavuşturulmasını sağlamak,

- Eğitimler ve tanıtım çalışmaları ile çiftçinin ve diğer paydaşların bilinçlendirilmesini sağlamak,
- Devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları (STK) işbirliği açısından, ülkemizin örnek kurumları arasında yer almak,
- Süreç ile ilgili yaşanan sorun ve sıkıntıların, minimum seviyelere indirilmesini sağlamak, çiftçi ile etkin ve sonuç odaklı bir iletişim içinde olmak,
- Dünyanın çeşitli ülkelerinde uygulanan, sigorta havuz sisteminin, öncü ve örnek temsilcilerinden olmak,
- Dünyadaki tarım sigortaları ile ilgili gelişmeleri yakından takip etmek, bu konuda gelişmiş olan ülkeleri örnek almak, gelişmekte olan ülkelere örnek olmak,
- Uluslararası risk transfer piyasasını yakından takip etmek, ilişkileri geliştirmek ve ortak projeler gerçekleştirmek,
- Kendi alanında, yurtiçi ve yurtdışında gerçekleşen tanıtım faaliyetlerini yakından takip etmek,
- Bilgi Sistemleri ve teknolojinin en ileri uygulamalarından faydalanarak, güçlü bir alt yapı ağına sahip olabilmek ve bu durum için gerekli, tüm yatırımları ivedilikle yapmak,
- Türkiye'nin, tarım alanındaki bölgesel ve ürüne dayalı risk haritasının çıkarılmasını sağlamak, bu risk haritası ile en efektif tarife sistemini oluşturmak,
- Tecrübe ve bilgi birikimini, diğer sigorta havuz sistemleri ile paylaşarak, onların hizmetine sunmak,
- Milli Tarım Politikası'na uygun hareket etmek.

2.3. Malatya Tarımsal Üretim ve Tarımsal Sigorta Kimliği

Malatya ilinde Sürekli step bitkilerinden müteşekkil step formasyonu hakimdir. Çalılışmış meşelerden ibaret olan orman, dağların fazla olmayan yamaçlarında lekeler halinde görülür. İl topraklarının yüzde 54'ü çayır ve meralarla, yüzde 31'i ekili ve dikili arazi ile kaplıdır. Ormanlık alan, yüzde ondur. Malatya ovası bozkır görünümündedir.

Akarsu çevreleri orman gibi uzanan kayısı ve meyve bahçeleri ile kaplıdır (Ağaldağ, 1998).

Malatya ovasının sulanan kesimleri çok verimlidir. Sulanan kesimler kesif bir yeşillik örtüsü içindedir. Sulanmayan kısım ise cılız otlarla kaplıdır. Yeşillik örtüsü (Kavak ağaçları, meyve bahçeleri, tarlalar) gerisinde yükselen dağların yamacında, bunların büyümesini teşkil eden kayaların kızıl ve yeşilimsi rengini gölgeleyen hiçbir orman izine rastlanmaz.

Malatya, 38 derece boylam ve 28 derece enleme doğu, güneydoğu ve Orta Anadolu arasına sıkışmış, kuzeyden güneye doğru hafif bir eğilimle uzanan bir yaylalar topluluğu manzarası arzeder, iklim bakımından bazen doğu, bazen güneydoğu ve bazen de Orta Anadolu'da hüküm süren hava şartlarına tabidir. Arazinin denizden uzak ve yüksek olması dolayısıyla iklim serttir. Kışı sert soğuk, yazı kurak ve sıcaktır. Malatya'da üç iklim bölgesi görülür (Doğanay, 1994).

1. Yüksek platolarda Orta Anadolu'nun step (Bozkır) iklimi biraz daha yumuşak olarak hüküm sürer.
2. Güney ovasında, Mezopotamya'nın ılık iklimi ile Suriye Çölünün yakıcı sıcakları tesiri altında kalan Akdeniz iklimi hakimdir.
3. Dağlık bölgede, kışı soğuk ve iki bölgenin tesiri altında bulunan bir iklim görülür.

Sıcaklık -25 derece ile +42 derece arasında seyreder. Üç ay 30 derecenin üstünde ve 2,5 ay 0 derecenin altında geçer. Senelik yağış ortalaması 383 mm.dir. Yaklaşık olarak senenin bir ayı karla örtülüdür. Genellikle yıllık rüzgârlarının ekserisi sonbaharda ve yaz aylarında eser. Sonbaharda lodos, keşişleme, yaz aylarında ise poyraz hakimdir. Yağışlı mevsim kıştır. İlkbahar ve yaz ayları da oldukça yağışlıdır. Bölgenin yağış miktarı değişiktir. Arazinin dağlarla çevrili oluşu yağış dağılışıma tesir eder. Beydağı civarı diğer kısımlara nazaran daha fazla yağış alır. En fazla yağış Nisan ayındadır. Yağışlı period ise kış aylarına rastlar. Kar yağışları Aralık, Ocak, Şubat aylarında olmaktadır (Karadoğan, 1999). Bu sebeple tarımsal sigorta başvuru işlemleri genellikle kasım ayı içerisinde başlamaktadır. Malatya il ve ilçeleri ile ilgili dokümanlar ek:1-15 yer almaktadır. Ayrıca 01.11.2020-31.10.2021 tarihleri arası Türkiye geneli il bazlı sigorta prim, poliçe ve hasar ödeme tablosu da ek:16 da yer almaktadır.

Malatya ilçelerinin 2020 yılı sektör poliçe tutarları şu şekildedir.

Tablo 3: Malatya ilçelerinin 2020 yılı sektör poliçe tutarları

İlçe Adı	Sektör Poliçe Tutarı (TL)
Akçadağ	12.742.343,87
Arapgir	74.807,64
Arguvan	180.250,28
Battalgazi	4.897.933,23
Darende	2.956.976,74
Doğanşehir	7.248.693,45
Doğanyol	628.076,95
Hekimhan	7.298.924,51
Kale	917.868,18
Kuluncak	10.768.005,75
Yeşilyurt	8.901.018,76

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TARIM SİGORTALARININ TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNE ETKİLERİ

Çalışmanın bu bölümünde Malatya ilinde tarımsal üretim faaliyetlerini sürdüren çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçilerin tarım sigortalarına olan ilgileri ve bunun tarımsal üretime etkisinin olup olmadığı üzerine bir çalışma yapılmıştır.

Bu kapsamda araştırmanın amacı modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve değişkenleri ile araştırmanın hipotezleri açıklanmıştır. Son olarak da veri analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler açıklanmış ve yapılan araştırmadan elde edilen veriler analiz edilerek yorumlar yapılmıştır.

3.1. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı üreticilerin tarımsal üretim ve tarım sigortaları üzerine yaşadıkları sorunları belirleyebilmek amacı ile uygulanan anket sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Anket formunun birinci bölümünde yer alan 8 soru analiz edilerek araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu, medeni durumu, tarım ile uğraşma süresi, tarım dışı geliri, sosyal güvence durumu ve ikamet edilen alanına ait analiz verileri, frekans dağılımları ve yüzdeler yardımıyla ele alınmıştır.

Elde edilen veriler çerçevesinde oluşturulan hipotezlerin test edilmesi amacıyla bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4: Çiftçilerin tanımlayıcı özellikleri.

Tanımcı Özellikler	n	%
Yaş		
21-30 yaş	183	15.2
31-40 yaş	274	22.8
41-50 yaş	340	28.3
51-60 yaş	245	20.4
61 yaş ve üzeri	159	13.2
Cinsiyet		
Kadın	180	15.0
Erkek	1021	85.0
Medeni Durum		
Evli	894	74.4
Bekar	307	25.6
Eğitim Düzeyi		
Okur yazar değil	85	7.1
Okur yazar	224	18.7
İlkokul	213	17.7
Ortaokul	193	16.1
Lise	324	27.0
Üniversite ve üstü	162	13.5
Tarım İle Uğraşma Süresi		
0-5 yıl	191	15.9
6-10 yıl	274	22.8
11-20 yıl	377	31.4
21 ve üzeri	359	29.9
Tarım Dışı Geliriniz		
Var	546	45.5
Yok	655	54.5

Sosyal Güvence Durumu		
Var	687	57.2
Yok	514	42.8
Yaşanılan Yer		
Köy/Kırsal alan	603	50.2
Şehir	555	46.2
Her ikisi	43	3.6

Ankete katılan çiftçilerden anketi cevaplayan kadın katılımcı oranı % 15.0 olurken erkeklerde ise bu oran % 85.0 olarak gerçekleşmiştir. Anketi cevaplayan çiftçilerin yaş aralığı; % 15.2'si 21-30 yaş arası, % 22.8'i 31-40 yaş arası, % 28.3'ü 41-50 yaş arası, % 20.4'ü 51-60 yaş arası ve % 13.2'si ise 61 yaş ve üzeri olmaktadır. Yine anketi cevaplayan çiftçilerin medeni durumlarına bakıldığında % 74.4'ü evli ve % 25.6'sının ise bekar olduğu görülmektedir. Ayrıca anketi cevaplayan çiftçilerin eğitim düzeyleri ise; % 7.1'i okur/yazar değil, % 18.7'si okur/yazar, % 17.7'si ilkokul, % 16.1'i ortaokul, % 27.0'si lise ve % 13.5'i ise üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Çiftçilerin tarım ile uğraşma süreleri bakımından % 15.9'u 0-5 yıl, % 22.8'i 6-10 yıl, % 31.4'ü 11-20 yıl ve % 29.9'u ise 21 yıl ve üzerinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Ankete katılan çiftçilerin tarım dışı gelirlerinin olup olmadığına bakıldığında; % 45.5'inin tarım dışı gelirinin olduğu % 54.5'inin ise tarım dışı gelirinin olmadığı tespit edilmiştir. Ankete katılan çiftçilerin sosyal güvence durumlarının olup olmadığına bakıldığında ise, % 57.2'sinin sosyal güvencesinin olduğu ancak % 42.8'inin ise sosyal güvencesinin olmadığı tespit edilmiştir. Ankete katılan çiftçilerin yaşadıkları/ikamet ettikleri alan bakımından incelendiğinde; % 50.2'sinin köy/kırsal alanda yaşadığı, % 46.2'sinin şehirlerde ikamet ettiği ve % 3.6'sının ise hem köy/kırsal hem de şehirlerde yaşadıkları tespit edilmiştir.

3.2. Araştırma Verilerinin Analizleri

Anket formlarından elde edilen verilerin bilgisayar ortamına aktarılması, verilerin analizi ve hipotezlerin test edilmesi amacıyla Statistical Package for Social Science (SPSS) programı kullanılmıştır. Kullanılan programda frekans analizi, İki'den fazla grup ortalamalarının kıyaslanmasında, değişkenlerin normal dağılım ile arasında fark

bulunup bulunmama sonucuna göre One-Way ANOVA anova testi, Ek olarak, ikili bağımsız grup kıyaslanmasında, değişkenlerin normal dağılım ile arasında fark bulunup bulunmama sonucuna göre student's t-testi ve pearson korelasyon analizleri yapılmak suretiyle sonuçlar değerlendirilmiştir.

3.2.1. Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik katsayısı, gerçek skora ilişkin varyansın gözlenen skora ilişkin varyansa bölünmesi ile bulunur. Bir teste ilişkin güvenirliliğin hesaplamasında sıklıkla kullanılan güvenirlilik katsayıları yaklaşımlarından biride Cronbach alfa katsayısıdır. Cronbach Alpha'ya göre bir ölçeğin güvenilir olarak kabul edilebilmesi için Alpha değerinin en az 0,70 düzeyinde olması gerekmektedir. Cronbach değeri 0,70'den düşük olan ölçekler düşük güvenilir veya güvenilir olmayan ölçek sınıfına girmektedir.

Tablo 5: Tarımsal üretim niyeti ile ilgili Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik Analizi	
Standartlaştırılmış Maddelere (Sorulara) Dayalı Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
0,881	6

Tarımsal üretim niyeti ile ilgili sorunlara yönelik 6 maddelik ölçeğin Cronbach's Alpha değerinin 0,881 olduğu görülmektedir. Güvenirlilik analizinde 0,881 değeri yeterli bir değer olduğundan, ölçeğin güvenirliliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 6: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik Analizi	
Standartlaştırılmış Maddelere (Sorulara) Dayalı Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
0,872	10

Tarım sigortaları ile ilgili tutumlar üzerine yönelik 10 maddelik ölçeğin Cronbach's Alpha değerinin 0,872 olduğu görülmektedir. Güvenilirlik analizinde 0,872 yeterli bir değer olduğundan, ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

3.2.2. Çiftçilerin Demografik Özelliklerine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizleri

3.2.2.1. Tarımsal Üretim Niyeti ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Tarımsal üretim niyetinin, cinsiyet durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t– testi sonuçları tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Tarımsal üretim niyetinin, cinsiyete göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Cinsiyet	Kadın	14,69	5,94	-3,326	0,001
	Erkek	16,32	5,98		

Tarımsal üretim niyetinin, cinsiyet durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, erkeklerde kaydedilen tarımsal üretim niyeti kadın katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

3.2.2.2. Tarımsal Üretim Niyetinin, Medeni Durumuna Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, medeni durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t– testi sonuçları tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Tarımsal üretim niyetinin, medeni durumuna göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Medeni Durum	Evli	16,76	5,77	8.637	0,001
	Bekar	13,17	5,56		

Tarımsal üretim niyetinin, medeni duruma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, evli olanlarda kaydedilen skorların anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyetinin, medeni duruma göre anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir ($p < 0,05$).

3.2.2.3. Tarımsal Üretim Niyetinin, Tarım Dışı Gelir Durumuna Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t- testi sonuçları tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9: Tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Tarım Dışı Gelir	Var	16,17	5,82	0.606	0,544
	Yok	15,96	6,14		

Tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, 0,544 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

3.2.2.4. Tarımsal Üretim Niyetinin, Sosyal Güvence Durumuna Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t- testi sonuçları tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: Tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Sosyal Güvence Durumu	Var	15,77	5,78	-1.894	0,061
	Yok	16,43	6,26		

Tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, 0,061 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

3.2.2.5. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Cinsiyete Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, cinsiyete göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t-testi sonuçları tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, cinsiyete göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Cinsiyet	Kadın	30,67	10,13	-1,963	0,051
	Erkek	32,08	6,63		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, cinsiyete göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, 0,051 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, cinsiyete göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

3.2.2.6. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Medeni Durumuna Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, medeni durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t-testi sonuçları tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, medeni durumuna göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Medeni Durum	Evli	33,65	7,52	12.636	0,001
	Bekar	26,68	10,37		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, medeni durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçları karşılaştırıldığında, evli olanlarda kaydedilen skorların anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür, p değeri 0,05’den küçük olduğu için Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, medeni durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

3.2.2.7. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Tarım Dışı Gelir Durumuna Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t-testi sonuçları tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım dışı gelir durumuna göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Tarım Dışı Gelir	Var	32,17	8,63	1.068	0,286
	Yok	31,62	9,08		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, 0,235 olan p değeri 0,05’den büyük olduğu için Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

3.2.2.8. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Sosyal Güvence Durumuna Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t-testi sonuçları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılıma yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Sosyal Güvence Durumu	Var	31,76	8,63	-0.496	0,620
	Yok	32,02	9,21		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, 0,620 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

3.2.3. Çiftçilerin Demografik Özelliklerine Göre Anova Testi Analizi

3.2.3.1. Tarımsal Üretim Niyetinin, Yaşa Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, yaşa göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 15'de gösterilmiştir.

Tablo 15: Tarımsal üretim niyetinin, yaşa göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
Yaş	21-30 yaş (a)	13,02	5,46	19,103	0,001 $c>b>a^*$
	31-40 yaş (b)	15,39	6,14		
	41-50 yaş	16,98	6,49		
	51-60 yaş	16,81	5,39		
	61 ve üzeri yaş (c)	17,57	4,68		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Tarımsal üretim niyetinin, yaşa göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi analiz sonuçlarına göre, 0,001 olan p değeri 0,05'den küçük olduğu için Tarımsal üretim niyetinin, yaşa göre dağılımının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Katılımcıların yaşına göre tarımsal üretim niyetleri karşılaştırıldığında, 61 ve üzeri yaşta olanların; 21-30 yaş ve 31-40 yaş grubu katılımcılar arasında, 31-40 yaş aralığında olanlarında 21-30 yaş aralığındaki kişilere göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.3.2. Tarımsal Üretim Niyetinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, eğitim durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16: Tarımsal üretim niyetinin, eğitim durumuna göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
Eğitim Durumu	Okur/Yazar değil (a)	13,49	5,21	18,244	0,001 $c>b>a^*$
	Okur/Yazar (b)	14,68	5,75		
	İlkokul (c)	17,38	5,27		
	Ortaokul	17,81	6,07		
	Lise	16,92	6,09		
	Üniversite ve üstü	13,74	6,03		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Tarımsal üretim niyetinin, eğitim durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi analiz sonuçlarına göre, 0,035 olan p değeri 0,05'den küçük olduğu için çoklu karşılaştırmalar bonferroni testi ile değerlendirilmiş ve Tarımsal üretim niyetinin, eğitim durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kaydedilen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için post-hoc Tukey testi uygulandığında okur/yazar olmayan ve okur yazar olan katılımcılar ilkokul eğitimi alan katılımcılar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Buna göre ilkokul eğitimi alanlarda kaydedilen tarımsal üretim niyeti okur/yazar olmayan ve okur/yazar olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

3.2.3.3. Tarımsal Üretim Niyetinin İkamet Edilen Alana Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, ikamet edilen alana göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 17’te gösterilmiştir.

Tablo 17: Tarımsal üretim niyetinin, ikamet edilen alana göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
İkamet Edilen Alan	Köy/Kırsal Alan	15,93	5,98	7,389	0,001
	Şehir/Kentsel Alan	16,4	5,92		
	Her İkisi	12,88	6,37		

Tarımsal üretim niyetinin, ikamet edilen alana göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi analiz sonuçlarına göre, 0,001 olan p değeri 0,05’den küçük olduğu için Tarımsal üretim niyetinin, ikamet edilen alana göre dağılımının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

3.2.3.4. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Yaşa Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, yaşa göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 18’te gösterilmiştir.

Tablo 18: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, yaşa göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
Yaş	21-30 yaş (a)	27,73	10,98	22,703	0,001
	31-40 yaş	30,52	9,91		
	41-50 yaş (b)	31,96	8,55		
	51-60 yaş	34,31	6,76		
	61 ve üzeri yaş	35,02	4,51		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Katılımcıların yaşı kıyaslandığında, 0,001 olan p değeri 0,05’den küçük olduğu için tarım sigortası verilerinin yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği

bulunmuştur. Kaydedilen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için post-hoc Tukey testi uygulandığında yaşı 41-50 alan katılımcıların yaşı 21-30 olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu ve bu sebeple yaşı 21-30 ve 41-50 arası olan katılımcılar arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

3.2.3.5. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, eğitim durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 19’te gösterilmiştir.

Tablo 19: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, eğitim durumuna göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
Eğitim Durumu	Okur/Yazar değil (a)	27,37	9,99	34,405	0,001 b>a*
	Okur/Yazar	29,31	10,30		
	İlkokul	34,17	6,19		
	Ortaokul	34,97	6,15		
	Lise (b)	34,02	7,30		
	Üniversite ve üstü	26,75	10,59		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Katılımcıların eğitim durumu kıyaslandığında, tarım sigortası verilerinin eğitim durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi analiz sonuçlarına göre, 0,001 olan p değeri 0,05’den küçük olduğu için anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Kaydedilen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için post-hoc Tukey testi uygulandığında okur/yazar olmayan ve lise eğitimi alan katılımcılar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Buna göre lise eğitimi alanlarda kaydedilen tarım sigortası verilerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

3.2.3.6. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun İkamet Edilen Alana Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, ikamet edilen alana göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, ikamet edilen alana göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
İkamet Edilen Alan	Köy/Kırsal Alan	32,42	8,88	3,409	0,033
	Şehir/Kentsel Alan	31,16	8,87		
	Her İkisi	33,18	8,38		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, ikamet edilen alana göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi analiz sonuçlarına göre, 0,033 olan p değeri 0,05'den küçük olduğu için anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Kaydedilen farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için post-hoc Tukey testi uygulandığında Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, ikamet edilen alana göre dağılımının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

3.2.4. Tarımsal Üretim Niyetinin, Riske Karşı Tutuma Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, riske karşı tutuma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 21'de gösterilmiştir.

Tablo 21: Tarımsal üretim niyetinin, riske karşı tutuma göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	F	P
Riske karşı tutum	Riski sevmem (a)	15,68	5,33	57,871	0,001 $c > a > b^*$
	Riske karşı kayıtsızım (b)	14,42	5,93		
	Riski severim (c)	19,65	6,51		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Tarımsal üretim niyetinin, riske karşı tutuma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan ANOVA testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti riske karşı tutum değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post-hoc testi uygulandığında, riskli sevenlerin riskli sevmeyenlere göre, riskli sevmeyenlerin de riske karşı kayıtsız olanlara göre daha yüksek tarımsal üretim

niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.5. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Riske Karşı Tutuma Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, riske karşı tutuma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, riske karşı tutuma göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
Riske karşı tutum	Riski sevmem (a)	33,11	8,10	75,382	0,001 $c>a>b$ *
	Riske karşı kayıtsızım (b)	27,26	9,85		
	Riski severim (c)	35,23	6,52		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, riske karşı tutuma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan ANOVA testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den küçük olduğu için tarım sigortaları ile ilgili tutumun riske karşı tutum değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post-hoc testi uygulandığında, tarım sigortalarına olan tutumun; riskli sevenlerin riskli sevmeyenlere göre sigorta yaptırma durumlarının yüksek olduğu, riskli sevmeyenlerin de riske karşı kayıtsız olanlara göre sigorta yaptırma durumlarının daha yüksek olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.6. Tarımsal Üretim Niyetinin Haberleşme Kanallarının Dinleme/İzleme Sıklığına Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 23’te gösterilmiştir.

Tablo 23: Tarımsal üretim niyetinin, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı	Hiç (a)	15,15	6,92	9,292	0,001 d>c>b>a*
	Arada sırada (b)	13,77	6,05		
	Haftada 1-2 kez (c)	15,39	6,4		
	Her gün (d)	16,94	5,29		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Uygulanan ANOVA testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti, haberleşme kanallarının dinleme/izleme değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post-hoc testi uygulandığında, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı her gün olanların ortalama puan ortalamasının, diğer (hiç, arada sırada, haftada 1-2 kez) gruplara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.7. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Haberleşme Kanallarının Dinleme/İzleme Sıklığına Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Anova testi sonuçları tablo 24'te gösterilmiştir.

Tablo 24: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığına göre dağılıma yönelik Anova Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	f	p
haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı	Hiç (a)	26,43	10,81	69,812	0,001 d>c>b>a*
	Arada sırada (b)	27,54	8,08		
	Haftada 1-2 kez (c)	29,36	10,06		
	Her gün (d)	35,31	5,51		

* post-hoc bonferroni düzeltmesi

Uygulanan ANOVA testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den küçük olduğu için Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post-hoc testi uygulandığında, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı her gün olanların ortalama puan ortalamasının, diğer (hiç, arada sırada, haftada 1-2 kez) gruplara göre tarım sigortalarına olan tutumlarının daha yüksek olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.8. Tarımsal Üretim Niyetinin Aktif Olarak İnternet Kullanımına Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t– testi sonuçları tablo 25’de gösterilmiştir.

Tablo 25: Tarımsal üretim niyetinin, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Aktif İnternet kullanımı	Kullanıyorum	15,46	5,95	-4,259	0,001
	Kullanmıyorum	16,95	5,96		

Tarımsal üretim niyetinin, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti, aktif olarak internet kullanımına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, aktif olarak internet kullanmayanlarda kaydedilen tarımsal üretim niyeti aktif olarak internet kullananlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.9 Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Aktif İnternet Kullanımına Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t– testi sonuçları tablo 26’da gösterilmiştir.

Tablo 26: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Aktif İnternet Kullanımı	Kullanıyorum	30,89	9,58	-4,713	0,001
	Kullanmıyorum	33,34	7,48		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarım sigortaları ile ilgili tutum, aktif olarak internet kullanımına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, aktif olarak internet kullanmayanların, aktif olarak internet kullananlara göre tarım sigortalarına olan tutumları istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.10. Tarımsal Üretim Niyetinin Tarım Danışmanları ile Görüşülmesine Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t- testi sonuçları tablo 27'de gösterilmiştir.

Tablo 27: Tarımsal üretim niyetinin, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Tarım Danışmanı ile Görüşülme	evet	15,36	5,94	-5,655	0,001
	hayır	17,41	5,89		

Tarımsal üretim niyetinin, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarım danışmanları ile görüşmeyenlerin, tarım danışmanları ile görüşenlere göre tarımsal üretim niyetlerinin istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.11. Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Tarım Danışmanları ile Görüşülmesine Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t– testi sonuçları tablo 28’de gösterilmiştir.

Tablo 28: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Tarım Danışmanı ile Görüşülme	evet	31,36	9,417	-2,758	0,006
	hayır	32,85	7,66		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den küçük olduğu için tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarım danışmanları ile görüşmeyenlerin, tarım danışmanları ile görüşenlere göre tarım sigortalarına olan tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

3.2.12 Tarımsal Üretim Niyetinin Tarımsal Faaliyetlere Katılıma Göre Dağılımı

Tarımsal üretim niyetinin, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t– testi sonuçları tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29: Tarımsal üretim niyetinin, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Tarımsal Faaliyetlere Katılım	evet	15,13	6,05	-6,197	0,006
	hayır	17,26	5,71		

Tarımsal üretim niyetinin, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den

küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti, tarımsal faaliyetlere katılıma göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarımsal faaliyetlere katılmayanların, tarımsal faaliyetlere katılanlara göre tarımsal üretim niyetlerinin istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.13 Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Tarımsal Faaliyetlere Katılıma Göre Dağılımı

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan t- testi sonuçları tablo 30’da gösterilmiştir.

Tablo 30: Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına yönelik bağımsız örneklem T-Testi Analizi sonuçları

		Ortalama	SS	t	p
Tarımsal Faaliyetlere Katılım	evet	30,9632	9,99956	-4,081	0,001
	hayır	33,0594	7,00605		

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05’den küçük olduğu için tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarımsal faaliyetlere katılmayanların, tarımsal faaliyetlere katılanlara göre tarım sigortalarına olan tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

3.2.14. Korelasyon Analizi ve Sonuçları

İstatistiksel bir yöntem olan Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi veya bir değişkenin iki veya ikiden daha çok değişken ile arasında olan ilişkiyi test etmek, varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan bir yöntemdir. Korelasyon analizinde amaçlanan, bağımsız değişken (x) değiştiğinde, bağımlı değişkenin (y) ne yönde değişeceğini gözlemlemektir. Korelasyon analizini yapabilmek için her iki değişkenin de sürekli olmaları ve normal dağılım göstermeleri gerekmektedir.

Korelasyon analizi sonucunda, doğrusal ilişki olup olmadığı, varsa bu ilişkinin derecesi korelasyon katsayısı ile hesaplanır. Korelasyon katsayısı “r” ile gösterilir ve -1 ile +1 arasında değerler alır.

Tablo 31: Korelasyon analizi ve sonuçları

		Tarımsal Üretim Niyeti	Tarım Sigortaları ile İlgili Tutum
Tarımsal Üretim Niyeti	Pearson Correlation	1	0,513
	Sig. (2-tailed)		0
	N	1201	1201
Tarım Sigortaları ile İlgili Tutum	Pearson Correlation	0,513	1
	Sig. (2-tailed)	0	
	N	1201	1201

Büyüköztürk’e göre korelasyon değerleri (r); 0,00 ile 0,30 arasındaki değerlerin düşük bir ilişkiye, 0,30 ile 0,70 arasındaki değerlerin orta düzey bir ilişkiye ve 0,70 ile 1,00 arasındaki değerlerin yüksek düzey bir ilişkiye işaret ettiğini belirtmektedir (Büyüköztürk 2011: 23).

Tarımsal üretim niyeti ile tarım sigortaları ile ilgili tutum puan ortalamaları arasındaki ilişki incelendiğinde orta düzeyde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir (r:0,513 p:0,000).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA

4.1. Çiftçilerin Tarımsal Üretim Niyetinin Demografik Özelliklerine Göre Tartışılması

Tarımsal üretim niyetinin, cinsiyet durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, erkeklerde kaydedilen tarımsal üretim niyeti kadın katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 7).

Tarımsal üretim niyetinin, medeni duruma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, evli olanlarda kaydedilen skorların anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyetinin, medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermektedir (Tablo 8). Başbuğ, (2016) çalışmasında genç çiftçilerin %60.91'inin evli, %39.09'unun bekar olduğu görülmektedir. Evli çiftçilerin hane halkı ortalaması 2.58 kişi iken bekar çiftçilerin hane halkı ortalaması 1.79 kişiden oluştuğu görülmektedir. Medeni durumuna göre tarımsal üretim niyetleri karşılaştırıldığında, evli olanlarda tarımsal üretim niyetinin anlamlı olduğu görülmüştür.

Tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, 0,544 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için tarımsal üretim niyetinin, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 9)

Tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, 0,061 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için tarımsal üretim niyetinin, sosyal güvence durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 10). Başbuğ, (2016) çalışmasında sosyal güvencesi olan çiftçilerin %69.3 olduğu görülmektedir. Çalışmamızı destekler şekilde sosyal güvencesine göre tarımsal üretim niyetleri

karşılaştırıldığında, sosyal güvencesi olanlarla olmayanların arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

4.2. Çiftçilerin Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumlarının Demografik Özelliklerine Göre Tartışılması

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, cinsiyete göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 11). Akçaöz ve ark. (2006) Antalya ilinde yaptıkları araştırmada; çiftçilerin %3.50'sini kadın, %96.50'sini erkek olarak belirlemiş ve tarım sigortaları ile ilgili tutumda erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Bu sonucun gerekçesi olarak kadın katılımcı sayısının az olması gösterilmiştir. Alay (2012) Kastamonu ilinde yaptığı araştırmada, üreticilerin %92.60'nın erkek, %7.40'ının kadın ve tarım sigortası yaptıranların %10.71'inin kadın olduğunu tespit etmiş ve aslında cinsiyete göre anlamlı bir farkın olmadığını savunmuştur.

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, medeni durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçları karşılaştırıldığında, medeni durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 12). Aggelopoulos ve Rabatzıs (2010)'un Yunanistan'da yaptıkları çalışmada evli olan çiftlerin tarım sigortaları ile ilgili tutumu bekar olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma çalışmamızı desteklemektedir.

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım dışı gelir durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 13). Yunanistan'da 2014 yılında yapılan bir çalışmada ise tarım sigortası yaptıran çiftçilerin %71.2'si sadece tarımdan gelir elde ettiği, %28.8'inin ise tarım haricinde de başka bir gelirlerinin olduğu belirtilmiştir (Kontogeorgos vd., 2014). İki çalışma karşılaştırıldığında ise Yunanistan'daki çiftçilerin çoğunluğu sadece tarımsal üretimden gelir elde ettiği, bu çalışmada ise tarım dışı meslekten elde edilen gelirle sadece tarımsal üretimden elde edilen gelirlerin oranları arasında çok büyük bir farkın olmadığı saptanmıştır. Bu çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir. Yavuz (2010) tarafından Ankara ili Polatlı ilçesinde yapılan çalışmada, tüm çiftçilerin %22.3'ünün, tarım sigortası yaptıran çiftçilerin sadece %4.2'sinin ve tarım sigortası yaptırmayan çiftçilerin ise %37.2'sinin

tarımsal üretimin yanı sıra tarım dışı gelire sahip oldukları tespit edilmiştir. Tan ve ark. (2012) Çanakkale ili Lapseki ilçesinde yaptıkları araştırmada, üreticilerden 65 kişinin (%45.0) tarım dışı bir ek gelire sahip olduğunu ve bu ek gelirin %66.2'sini emeklilikten, %3.1'inin özel sektörden, %3.1'inin inşaat işçiliğinden, %3.1'inin kendi işyerinden ve %24.5'ini diğer kaynaklardan sağladığı belirlenmiş ve tarım sigortası ile ilgili tutumlarının anlamlı farklılık yaratmadığını ortaya koymuşlardır.

Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, 0,620 olan p değeri 0,05'den büyük olduğu için Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre dağılımının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 14). Tümer (2011a)'in Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinde yaptığı araştırmada, çiftçilerin %82.8'inin (101 çiftçi) sosyal güvenceye sahip olduğu, %17.2'sinin (21 çiftçi) ise sosyal güvencesi bulunmadığı, sosyal güvence sahibi olan çiftçilerin %58.4'ünün risk sevmeyen, %20.8'inin riske nötr ve %20.8'inin risk seven grupta yer aldığı ve sosyal güvencesi olan çiftçilerin %58.4'ünün risk sevmeyen grupta yer almasının da çeşitli risklere karşı yaşamını garanti altına almak düşüncesinde oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlardan tarım sigortaları ile ilgili tutumun, sosyal güvence durumuna göre farklılık göstermediğini ve çalışmamızı desteklediğini söyleyebiliriz.

4.3. Çiftçilerin Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumunun Anova Testi Analizi Sonuçlarına Göre Kıyaslanması

4.3.1. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Riske Karşı Tutuma Göre Tartışılması

Tarımsal üretim niyeti ve Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, riske karşı tutuma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan ANOVA testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortası ile ilgili tutumun riske karşı tutum değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post-hoc testi uygulandığında, risk sevenlerin risk sevmeyenlere göre, risk sevmeyenlerin de riske karşı kayıtsız olanlara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür (Tablo 21, Tablo 22). Uşak ilinde yapılan bir çalışmada, logit modeline göre kuraklık riskinin sigortalanma talebi

ile tarım sigortası hakkında bilgisi olması arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu, üretici tarım sigortası hakkında bilgi sahibi olduğunda, kuraklık riskini sigortalatma talebinin %36 arttığı tespit edilmiştir. Tarımsal üretimin yanında hayvancılık yapan üreticilerin, kuraklık riskini sigortalatma talebinin diğer üreticilere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Naseri ve Saner, 2017).

4.3.2. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun Haberleşme Kanallarının Dinleme/İzleme Sıklığına Göre Tartışılması

Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortası ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post-hoc testi uygulandığında, haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı her gün olanların ortalama puan ortalamasının, diğer (hiç, arada sırada, haftada 1-2 kez) gruplara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür (Tablo 23, Tablo 24). Nalinci (2018)'nin çalışmasında bulunduğu yeniliklerin %49.22'si haberleşme kanallarından öğrenildiğini, Yavuz ve Tatlıdil'in (2011) çalışmasında katılımcıların tarımsal üretim ve tarım sigortası ile ilgili yeniliklerin %66,20' sinin haberleşme kaynaklarından öğrenildiği saptanmıştır. Bunun yanında Tümer (2011) çalışmasında; üreticilerden 56'sının, sigorta yaptırmadığını ortaya koymuştur. Afiş, radyo ve televizyon, broşür, sirküler mektup gibi kitle yayım araçları kullanılarak çiftçilerin yenilikler hakkında bilinçlendirilmesinin sağlanacağını ortaya koymuştur. Tarım sigortası yaptıran ve yaptırmayan üreticiler yenilikleri en çok medyadan öğrenmişlerdir.

4.3.3. Tarımsal Üretim Niyetinin ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Aktif Olarak İnternet Kullanımına Göre Tartışılması

Tarımsal üretim niyetinin ve tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, aktif olarak internet kullanmayanlarda kaydedilen tarımsal üretim niyeti aktif olarak internet kullananlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 25, Tablo 26). Naseri ve Saner'in (2017) çalışmasında internet hakkında bilgisi olan üreticilerin,

Tarımsal üretim niyetinin diğer üreticilere göre %34 daha az olduğu, Tarımsal üretim niyeti ile tarım sigortası yaptıрма durumu arasında anlamlı negatif yönlü ilişki olduğu gözlenmiştir.

4.3.4. Tarımsal Üretim Niyetin ve Tarım Sigortaları İle İlgili Tutumun, Tarım Danışmanları İle Görüşülmesine Göre Tartışılması

Tarımsal üretim niyetinin ve Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti ve Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarım danışmanları ile görüşülme sonucu ortaya çıkan tarımsal üretim niyeti, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 27, Tablo 28). Kahramanoğlu (2021) çalışmasında tarımsal üretim ve tarım sigortasıyla ilgili yenilikleri öğrenme kaynağı olarak; katılımcıların hem sigorta yaptıranları hem de yaptırmayanlarının tarım danışmanlarından bilgi aldıkları ama tarım sigortası yaptıranların daha yüksek olduğu gözlenmiş ve araştırmamızı desteklemiştir.

4.3.5. Tarımsal Üretim Niyeti ve Tarım Sigortaları ile İlgili Tutumun, Tarımsal Faaliyetlere Katılıma Göre Tartışılması

Tarımsal üretim niyetinin ve tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre dağılımına ilişkin olarak uygulanan Bağımsız Örneklem T-testi testi analiz sonuçlarına göre, p değeri 0,05'den küçük olduğu için tarımsal üretim niyeti, tarımsal faaliyetlere katılıma göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarımsal faaliyetlere katılmama sonucu ortaya çıkan tarımsal üretim niyeti ve tarımsal sigortaları ile ilgili tutumun, tarımsal faaliyetlere katılıma göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 29, Tablo 30). Sungur vd. (2014) çalışmalarında; tarım sektöründe faaliyet gösteren firmaların tarımsal faaliyetlerinde işbirliği düzeyinin çok düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun dışında genel olarak bakıldığında; tarımsal üretim ve tarım sigortası kullanım sürecinde tarımsal faaliyetlere katılma düzeyinin de aynı seviyede düşük olduğu saptanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Değerlendirmeler

Yapılan çalışmanın sonucunda;

- Araştırmamızda tarımsal üretim niyeti cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, erkeklerde kaydedilen tarımsal üretim niyeti kadın katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Katılımcıların eğitim durumu kıyaslandığında, tarımsal üretim niyetinin eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Buna göre ilkokul eğitimi alanlarda kaydedilen tarımsal üretim niyeti daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Katılımcıların medeni durumuna göre tarımsal üretim niyetleri karşılaştırıldığında, evli olanlarda kaydedilen skorların anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Araştırmamızda tarım sigortaları ikame edilen alan değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
- Katılımcıların eğitim durumu kıyaslandığında, tarım sigortası verilerinin eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Buna göre lise eğitimi alanlarda kaydedilen tarım sigortası verilerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Katılımcıların yaşı kıyaslandığında, tarım sigortası verilerinin yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.

- Katılımcıların medeni durumuna göre tarım sigortası verileri karşılaştırıldığında, evli olanlarda kaydedilen skorların anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Kısacası bu araştırmada, verilerin istatistiki sonuçları doğrultusunda üreticilerin gelirlerinin ve eğitimi seviyelerinin, yenilikleri özümsemeye ya da riski azaltma, ürününü korumak için sigorta yaptırmaya eğilimlerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur.
- Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortası ile ilgili tutumun riske karşı tutum değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Riski sevenlerin riski sevmeyenlere göre, riski sevmeyenlerin de riske karşı kayıtsız olanlara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür .
- Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortası ile ilgili tutumun, haberleşme kanallarının dinleme/izleme değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Haberleşme kanallarının dinleme/izleme sıklığı her gün olanların ortalama puan ortalamasının, diğer (hiç, arada sırada, haftada 1-2 kez) gruplara göre daha yüksek tarımsal üretim niyetlerinin olduğu ve bu farkların istatistiksel açıdan önemli olduğu görülmüştür.
- Tarımsal üretim niyeti ve tarım sigortaları ile ilgili tutumun, aktif olarak internet kullanımına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, aktif olarak internet kullanmayanlarda kaydedilen tarımsal üretim niyeti aktif olarak internet kullananlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür .
- Tarımsal üretim niyeti ve Tarım sigortaları ile ilgili tutumun, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, tarım danışmanları ile görüşülmemeye sonucu ortaya çıkan tarımsal üretim niyeti, tarım danışmanları ile görüşülmesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

- Üreticilere yönelik, tarımsal faaliyetler ve tarım sigortaları ile ilgili güvenilir doğru ve hızlı bilgi akışı sağlanmalıdır.
- Tarım sigortasıyla uğraşan kurum ve kuruluşların bu araştırma sonuçları ışığında üreticilerin tarım sigortasından haberdar oldukları ancak sigortaya güven duymadıkları anlaşıldığından, sigorta bilinci geliştirilmelidir.
- Gençlere yönelik tarımsal destekleme projeleri, projedeki destek miktarı ve yararlanacak kişi sayıları daha da artırılarak gençlere kırsal alanlarda istihdam imkanı sağlanmalı bu sayede tarım sektöründe gençlerin rolünün artırılması önerilebilir.
- Üreticilerin kırsal alanda kalmalarını daha cazip hale getirmek için altyapı, devlet desteklemeleri ve üretici örgütlenmeleri gibi çalışmalara hız verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aggelopoulos S., Rabatzis G. (2010.) European Union Young Farmers Program: A Greek Case Study. *New Medit, A Mediterranean Journal of Economics, Agriculture and Environment* 9(2), 50-55.
- Ağaldağ, S. (1998), En Eski çağlardan Bizans Dönemine Kadar Malatya Tarihi, Selçuk Üniversitesi Sosyal bilimler Doktora Tezi, Konya.
- Akçaöz, H., Kızılay, H., (2004). Çeşitli Ülkelerde Tarım Sigortası Uygulamaları, TSV.
- Akdemir, Ş., Binici, T., Şengül, H., Akçaöz, H., Karlı, B., Aktaş, E., Gizir, M., (2001). Bölge Bazlı Tarım Sigortasının (Area Based index insurance) Türkiye’de Seçilmiş Bölgeler için Potansiyel Sigorta Talebinin Karşılabilirliğinin Belirlenmesi. Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü Yayınları, Proje Raporu: Yayın No:60, Ankara
- Arshad, M., Amjath-Babu, T. S., Kächele, H., and Müller, K. (2015). What drives the willingness to pay for crop insurance against extreme weather events (flood and drought) in Pakistan? A hypothetical market approach. *Climate and Development*, 8(3), 234-244.
- Aslangiray, G.Ç., (1998). Türkiye’de ve Dünya’da Tarım Sigortalarının Gelişimi Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma. (Y. Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Tekirdağ.
- Atabay, H., Koçtürk, M., Özbilgin, N., (2006). Türkiye’de Tarım Sigortaları Uygulamaları. *Karınca Dergisi*, 832: 17.
- BalmaIssaka, Y., Wumbei, B. L., Buckner, J., and Nartey, R. Y. 2016. Willingness to participate in the market for crop drought index insurance among farmers in Ghana. *African Journal of Agricultural Research*, 11(14), 1257-1265.

- Barış, Ö., İnan, G.H., (2006). Türkiye’de Tarım Sigortaları ve Risk Yönetiminin AB’ne Uyumu Açısından Değerlendirilmesi. Türkiye VII. Tarım Ekonomisi Kongresi, Cilt:I, 13-15 Eylül, Antalya, s.287.
- Başaranoğlu, C. (2019), Tarımsal Üretim Sürdürülebilirliği Açısından Genç Çiftçilerin Çiftçiliği Algılamaları ve Çiftçilik Yapma Eğilimlerinin Belirlenmesi: Isparta İli Örneği, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Başbuğ, T. (2016). Yayla Koşullarında Örtüaltı Yetiştiriciliği Yapan İşletmelerin Maliyet Ve Karlılığının Analizi: Antalya İli Elmalı İlçesi Örneği. (Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü)
- Bozkıran, S. (2015). *Tıbbi Ve Aromatik Bitkiler Pazarlaması: Lavanta Örneği*Isparta (Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü)
- Büyüköztürk, Ş., (2011) Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı, Ankara: Pegem Akademi
- Çağatay, S. (2008). Tarım ve Tarım Sigortalarının Geleceği. Sigorta Araştırma ve İnceleme Yayınları, No:37, s. 106, İstanbul.
- Çetin, B., Özsayın, D., (2005). "Tarım Sigortalarının Önemi ve Gelişimi", Türktarım Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Dergisi, Sayı 166, Kasım-Aralık, s.25.
- Çetin, E. (2010), Devlet Destekli Tarım Sigortalarının Yapısal Olarak İncelenmesi Ve Gelişme Potansiyeli Yönünden Öneriler, (Marmara Üniversitesi, Bankacılık Ve Sigortacılık Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul,
- Çetin, P. D., (2007). Tarım Sigortaları. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Dinler, T., Yaltırık, A., Çetin, B., Özkan, B., Gülçubuk, B., Sürmeli, E., Ekmen, E., Saner, G., Akçaöz, H., Uysal, Ö.K., Karaaslan, S., Kıymaz, T., (2005). Tarımda Risk Yönetimi ve Tarım Sigortaları. TMMOB Türkiye Ziraat Mühendisliği VI. Teknik Kongresi, Ankara.

- Dinler, Z., (2003). “Avrupa Birliği ve Türkiye Tarımında Risk Yönetim Programları”
- Doğan, R. (2012), Türkiye’de Ve Avrupa’da Tarım Sigortaları Uygulamaları, (Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tekirdağ.
- Doğanay, H. (1994). Türkiye Beşeri Coğrafyası, Ankara: Gazi Büro Kitabevi
- Donat, İ. (2017), “Tarımda Lisanslı Depoculuk Sistemi Etkin Şekilde Nasıl İşler?”, Bloomberg HT, 18 Aralık
- Donat, İ. (2017), “Tarımda Lisanslı Depoculuk Sistemi Etkin Şekilde Nasıl İşler?”, Bloomberg HT, 18 Aralık
- Gülçubuk, B., Şengül, H., Aluftekin, N., Kızılaslan, N. ve Kılıç, M. (2005), “Tarımda İstihdam Sosyal Güvenlik Uygulamaları ve Kırsal Yoksulluk”. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası VI. Teknik Kongresi, 3-7 Ocak 2005, S: 1173.
- Gümüş, A. (2019), Türkiye’de Tarımsal İstihdamın Cinsiyete Dayalı Yapısı ve Sosyal Politika Önerileri, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi Aralık 2019, C. 14, S. 3, 563 – 578.
- Güngör, M., (2006). Türkiye’de Tarım Sigortası Uygulamaları ve Devlet Destekli Tarım Sigortası. (Y. Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul.
- Kahramanoğlu, A. (2021), Tarım Sigortaları Kapsamında Tarım Üreticilerinin Yenilikçilik Tutumları, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 11 Cilt:18: 1643-1665
- Karacan, A. R., (1991). Tarım Kesiminde Geçici Tarım İşçilerinin Çalışma Koşulları Ücret Sistemleri ve Çalışanların Sosyal Güvenlikleri Üzerine Bir Araştırma : Manisa Örneği, Fesİstanbul, s.16
- Karadoğan, H.H. (1999), Kuruluş Yeri Açısından Malatya Şehri ve Yakın Çevresinin jeomorfolojisi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.

- Karaman, T. (1993), Malatya Güney ve Güneydoğusunun Jeolojisi ve Petrografisi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimler fakültesi, Doktora Tezi, Konya.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karluk, S. R., (2005). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Türkiye Ekonomisi'nde Yapısal Dönüşüm, Beta Yayınları, İstanbul, s.173.
- Keskinkılınç, K. (2013). Tarım Sigortacılığı: Dünya ve Türkiye'deki Uygulamaların Değerlendirilmesi. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Kocaöz, R. (2009), Türkiye'de 1980 Sonrası Tarım Sektöründe Gelir Ve İstihdamın Analizil, (Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2009.
- Koday, S. (2005). "Gümüşhane İlinin Eğitim Coğrafyası", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(1), 45-56.
- Kontogeorgos, A., Tselempis, D., Karipidis, P. (2014). Young Farmers' Perceived Service Quality of the Greek Ministry of Agriculture: A SERVQUAL Approach. Agricultural Economics Review, Greece.
- Malatya Valiliği, (2021), Malatya Nüfusu, <http://www.malatya.gov.tr/nufus-ve-idari-yapi>, E.T: 26.09.2021
- Murr, K., Brigitte, E., Kurt W., Sabine, K., (1999). Avrupa Birliği'nde ve ABD'de Tarım Sigortasında Devlet Desteği, Çeviren: Necati İçer, [Orijinal adı: Government Measures for Crop Losses (EU-USA)], Maastricht, AIAG Presentation, 25th Congress of International Association of Hail Insurers, September 27.
- Nalinci S. (2018). Amasya ilindeki üreticilerin riske karşı tutumları ve tarım sigortası karar sürecinde etkili olan faktörlerin analizi. (Doktora Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

- Naseri, Z.. ve Saner, G., (2017). Uşak İlinde Buğday Üreticilerinin Olası Kuraklık Sigortasını Benimsemesinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi. Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi, 03 (02), 169-180.
- Oğuz, C., Kan, A., (2006). Türkiye’de Tarım Sigortalarının Mevcut Durumu ve AB’de Uygulanmakta Olan Tarım Sigortaları İle Karşılaştırılması. Türkiye VII. Tarım Ekonomisi Kongresi, Cilt:I, 13-15 Eylül, Antalya, 293.
- Oyan, O., (2005). "Tarım Sigortası Çiftçiye Güvence mi?", Dünya, 17 Haziran.
- Resmi Gazete "Tarım Sigortaları Havuzu Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik", 18.05.2006, 26172 nolu.
- Selim, S. O., Koçtürk, M. ve Eryiğit, P. (2014). Türkiye’de Yatırım Teşvikleri ve Sabit Yatırımların İstihdam Üzerine Etkisi: Panel Veri Analizi. Ege Akademik Bakış, 14(4): 661-673.
- Sevim, U. (2010). Türkiye’de Tarım Sigortalarında Tarım Sigortaları Havuzu ve TARSİM Uygulaması. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.s
- Shields, D. A., (2013). Federal Crop Insurance: Background. Congressional Research Service.
- Songül, H. (2017), “Yaş Meyve-Sebze Tedarik Zincirinde Fiyat Oluşumu”, TCBM Blog, 3 Temmuz
- Songül, H. (2017), “Yaş Meyve-Sebze Tedarik Zincirinde Fiyat Oluşumu”, TCBM Blog, 3 Temmuz
- Sungur, O, Koç, R. ve Dulupçu, M . (2014). Antalya’da tarım ve tarımla ilişkili firmaların inovasyon ve yerel aktörlerle işbirliği faaliyetlerinin analizi. Tarım Ekonomisi Dergisi, 20(1-2), 1-15.
- Tan, S., Everest, B. ve Özen, A. (2012), Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi, 5-7 Eylül 2012 • Konya

- Tanrıvermiş, H., Sayın, C. (1993). Gelişmekte olan ülkelerde ve Türkiye'de tarıma yönelik sigortalar. Tarım ve Köy Dergisi, sayı 91, s.11, Ankara.
- TARSİM (2014). Tarım Sigortaları Havuz Sigorta Raporu
- TARSİM (2016). Tarım Sigortaları Havuz Sigorta Raporu
- TARSİM (2017). Tarım Sigortaları Havuz Sigorta Raporu
- Terin, M., Aksoy, A. ve Güler, İ. O. (2013). Tarımsal Büyümeye Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma. Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 3(3): 41-50.
- TÜİK (2018), Malatya Eğitim, <https://www.tuik.gov.tr/> E.T: 26.09.2021
- Tümer, E. İ. (2011). Bitkisel Ürün Sigortası Yaptırma İsteğinin Belirlenmesi: Tokat İli Örneği. Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Derg., 42 (2): 153-157.
- Tümer, E.G.,(2011), Bitkisel ürün sigortası yaptırma isteğinin belirlenmesi: Tokat ili örneği. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 42(2), 153-157
- Tümtaş, H., (2007). Tarım Sigortaları Havuzu Modelinin Geleceği. (Y. Lisans Tezi),İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uçak, H., and Berk, A. (2009). Structural change in Turkish agricultural insurance policy and recent developments. Wiadomości Ubezpieczeniowe, 143-152.
- Wenner, M., (2005). Agricultural Insurance Revisted: New Developments and Perspectives in Latin America and Carabbean. Inter-American Development Bank, p. 23, Washington, USA.
- Yavuz, F. (2017), “Tarımsal Politikalar ve Destekler”, Pusula, 23 Ağustos
- Yavuz, F. (2017), “Tarımsal Politikalar ve Destekler”, Pusula, 23 Ağustos
- Yavuz, G. ve Tatlıdil, H . (2011). Üreticilerin tarım sigortası yaptırma kararlarında etkili olan faktörler: polatlı ilçesi örneği. Ziraat Mühendisliği , 357 , 34-41.

Yavuz, G.G., (2010). Polatlı ilçesinde Üreticilerin Tarım Sigortası Yaptırmaya Karar Verme Sürecinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi. (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yavuz, G.G., (2010). Polatlı ilçesinde üreticilerin tarım sigortası yaptırmaya karar verme sürecinde etkili olan faktörlerin analizi, Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Yeşiltuna, D.Ç. (1997): "Hemşehri Demeklerinin İçerdiği İletişim Yapısı". Toplum ve Göç, II. Ulusal Sosyoloji Kongresi, T.C. Başbakanlık D. İ. E. Ankara.

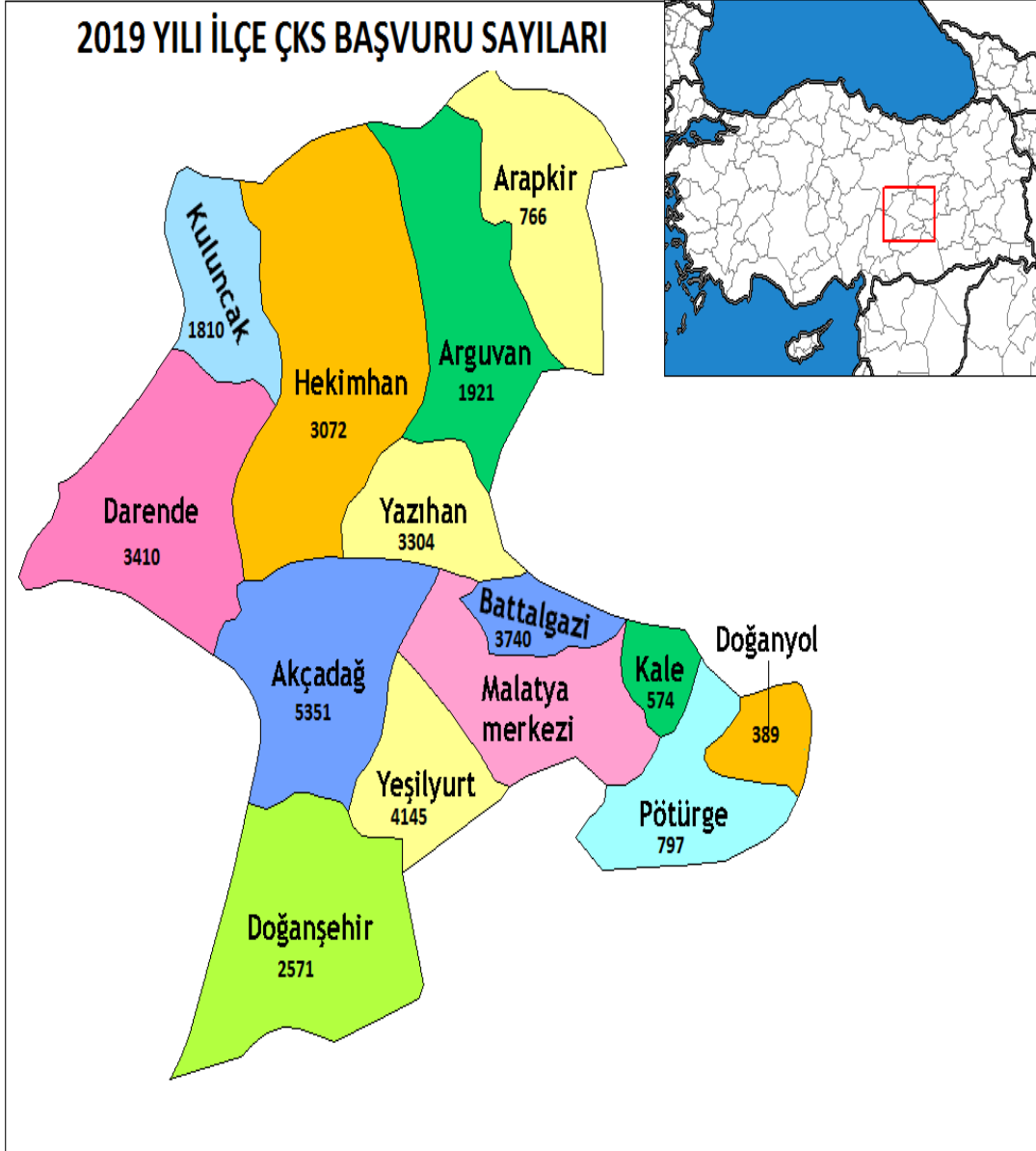
URL1: RESMÎ GAZETE (2005)

URL2: www.tarsim.org.tr, (Erişim tarihi 24.04.2019)

URL3: <http://www.malatya.gov.tr/hekimhan>, (Erişim tarihi 22.04.2019)

EKLER

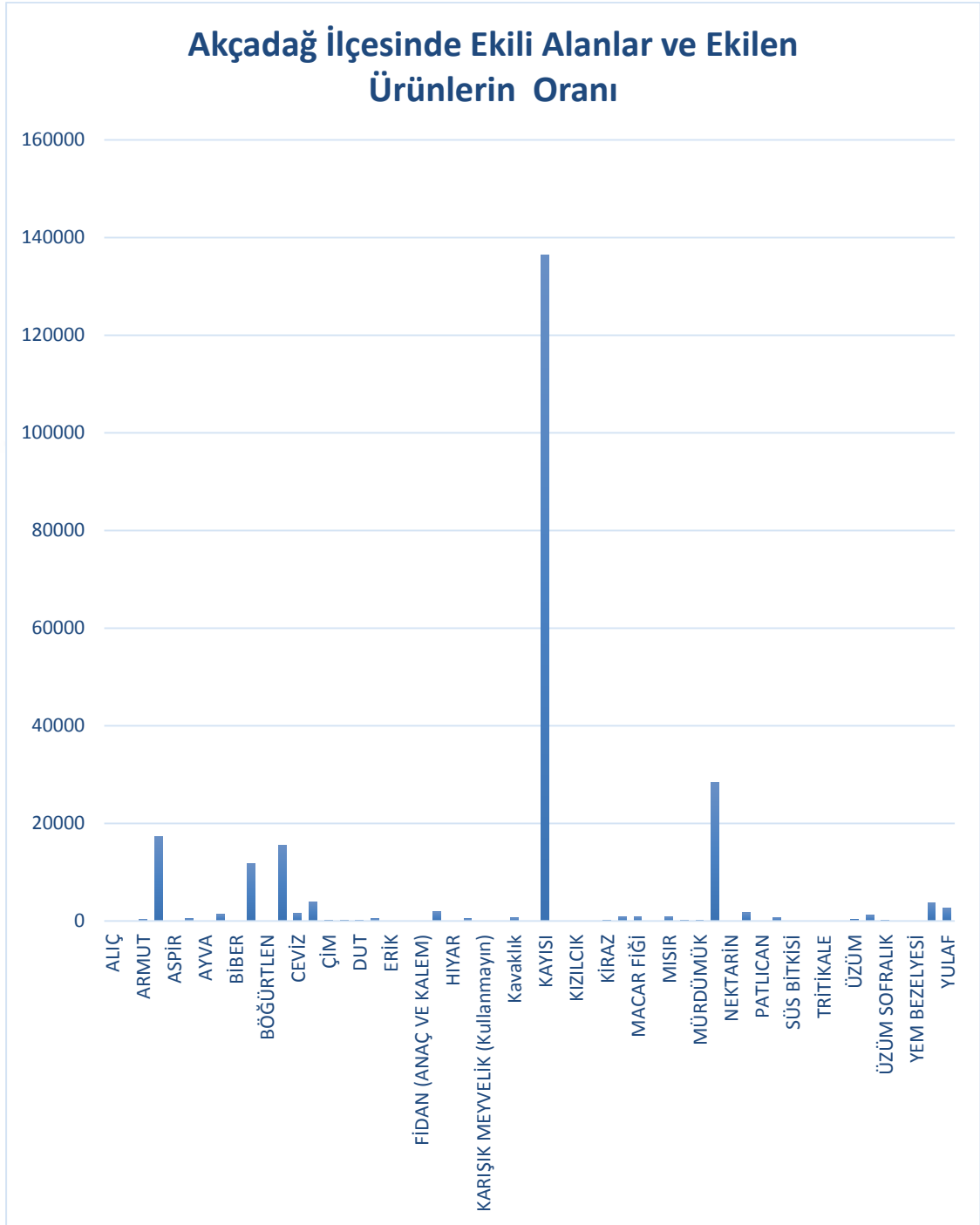
EK.1

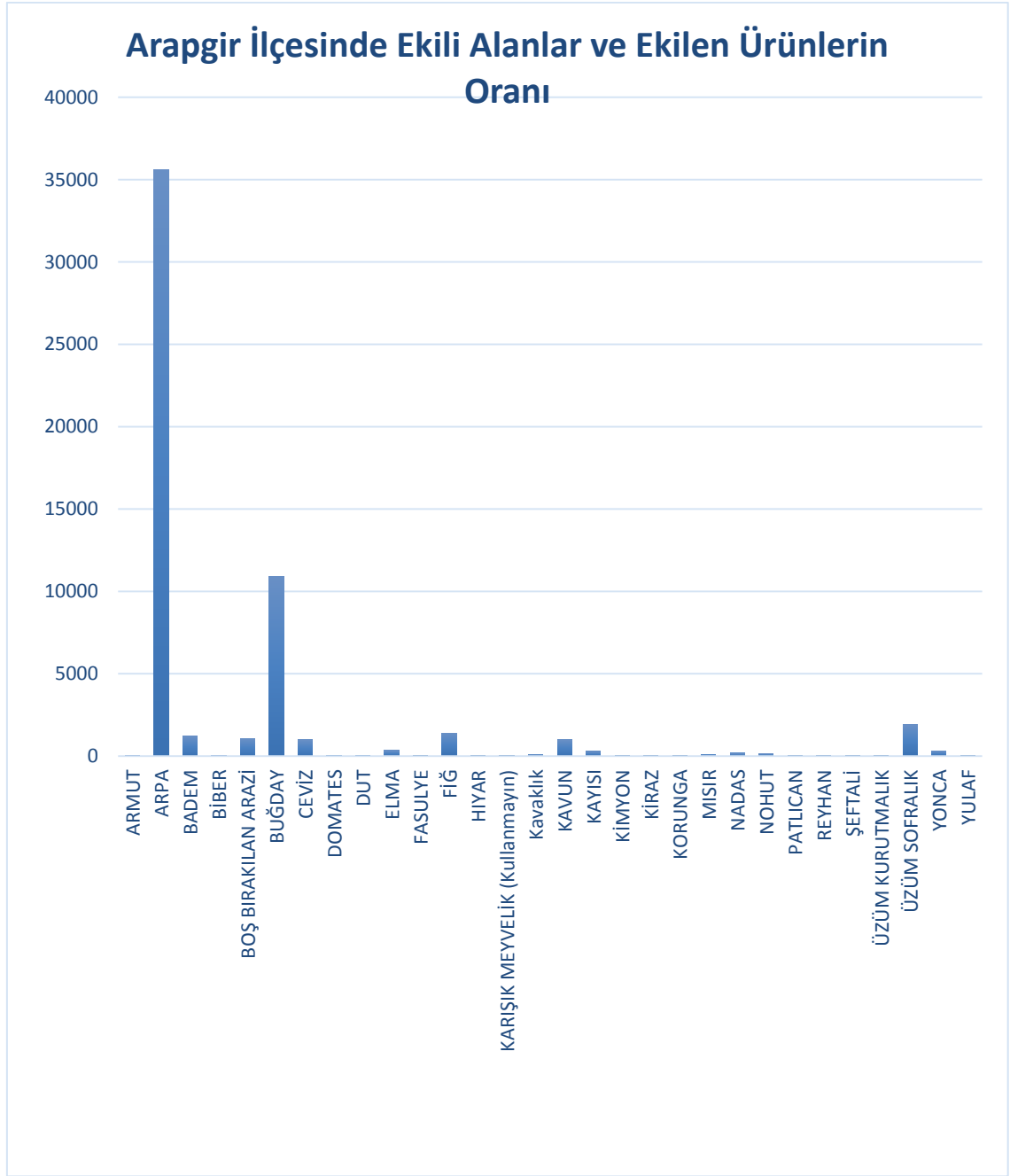
EK.2 Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2020

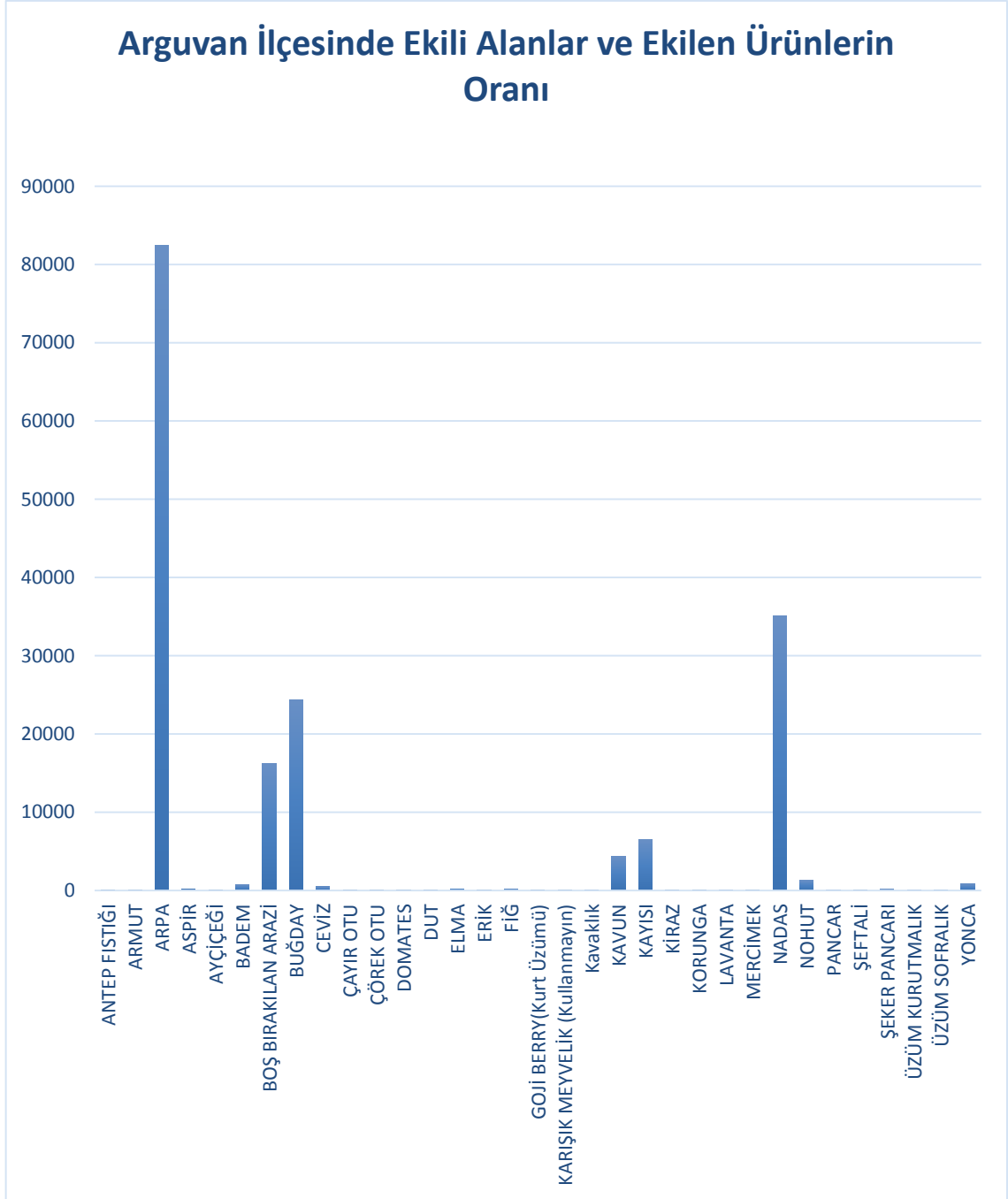
ÜRÜNLER/İLÇELER ADAĞAVI	MALATYA İLÇE BAZILI ÜRÜN DAĞILIMI											YESİLÜRT				
	AKÇADAĞ	ARAKÇI	ARGUVAN	BATTAĞAZ	DARENDE	DOĞANŞEİR	DOĞANÖLÜ	HERİMHAN	KALE	KULUNCAK	PÜTÜRGE		YAZIHAN			
ALUÇ	18.179								46.225			0,25				
ANTEP FISTIĞI	11.767		9.864	18.479	127.58									16.346		23.947
ARMUT	379.56	46.086	13.123	44.536	55.262	494.874	0,4		84.651			8,68	7.468	83.651		76.286
ARPA	17295,812	35620,162	82396,037	22971,151	15294,932	2007,537	210,984		6117,132	418,337		705,276	14417,608	53777,931		17572,652
ASPIR	12.951		117,45	22.291	18.618								2.819			
AYÇİÇEĞİ	480		40,028		13,686									2671,44		
AYVA	7			4,03		2								2,056		0,5
BADAM	1341,925	1204,825	783,086	2405,541	2057,998	1020,282	85,116		3002,62	163,715			78,482	631,923		1779,958
BAMBA														0,347		
BEZELYE				8,6												
BİBER	23.297	45.813	318.286	14.501	2757,734				3,775	7.599			0,862	24,937	71,298	154,311
BOŞ BIRAKILAN ARAZI	11674,024	1053,384	16256,752	1482,37	15231,311	1067,31	0,082		53,748	345,173			215,633	1980,504		4301,361
BOĞURTLEN	11,625			6												3,952
BUGDAY	15525,103	10910,595	24373,11	27691,422	62543,26	15211,525	1001,946		28399,053	12433,514			61717,087	18936,715		1684,049
CEVİZ	1521,061	986,825	505,87	831,029	1426,94	2000,893	147,338		3295,197	59,436			602,653	926,338		
CAVDAR					5,406											
CAVIR OTU	3922,193		52,93	98,611	120,568	30,981			1,66				5,238			5,368
ÇELEK				10,077												
ÇİM	90,847			100												
ÇÖREK OTU			46,873													
ÇÖREN (Gypsophila)					28,967										1	
DOMATES	59.986	39.257	14.026	414.604	138.603	1125,11			5,019	22,323			45,042	227,902		256,138
DUT	176,919	30,645	44,129	90,458	65,801	0,58	39,283		8,077	17,308			24,452	207,911	51,498	99,542
ELMA	492,463	360,388	146,937	425,359	481,711	6767,47	88,306		185,821	12,665			209,266	279,048	210,683	551,223
ERİK	6,9		0,985	64,02	15,575	23,424			7,684					8,433	52,415	42,056
FASULYE	0,535	4,902		25,914	55,816	4137,189				44,011			8,651	20,135	7,842	80,793
FESLİĞEN(BEYHAN)														1,499		
FİĞ	38,611															152,186
FİĞAN (ANAÇ VE KALEM)	1892,543	1402,44	172,061	3252,217	309,201	537,266	101,936		1372,551	292,107			393,974	936,534		925,463
ĞIĞI BERRY(KURT ÜRÜNÜ)			9,2	5,18					13,723							
HIYAR	2	5,951		58,541	3	261,779								1,502		14,17
HURMA				9,199		4,172									6,82	
HUNGA																
İHLAMUR																
İSPANAK	454,837			35,731											0,703	
İTALYAN CİMİ																
KABAK				26,561												
KARBIK MEYVELİK (Kullanna)	5,6	7,989	3,023	73,067	0,2										2	9,029
KARNİBAHAR																
KARPUZ	12,209	90,996	85,847	128,627	16,277	19,979				21,054				63,518	314,131	143,144
Kavaklık	621,298		344,058	669,144	1886,284	2,303			197,948				894,484	43,062	187,851	690,628
KAVUN	22,86	990,605	4301,86	17,621	10,3	54,403			14,789					7,661	174,599	129,865
KAVIŞI	138449,16	298,689	6527,961	90654,775	95642,139	36706,491	12344,761		76419,738	11504,585			9731,414	70532,268		90420,03
KEKİK														2,665		
KENEVİR				2,5												
KENEVİR LİF	27,597															
KIZILCIK	4															
KİMYON		18														11,253
KİNOA	39,181														45,9	
KIRAZ	124,494	27,587	7,749	69,489	337,408	265,61			417,301	15,499			17,951	8,292	104,399	1187,793
KORUNGA	778,149	14,629	12,05	45,003	1578,422	33,661	1,949		39,404	47,991			1336,131	101,656	50,891	94,041
KUŞBURNU															1,659	
KUZU KULAGI				2,272												

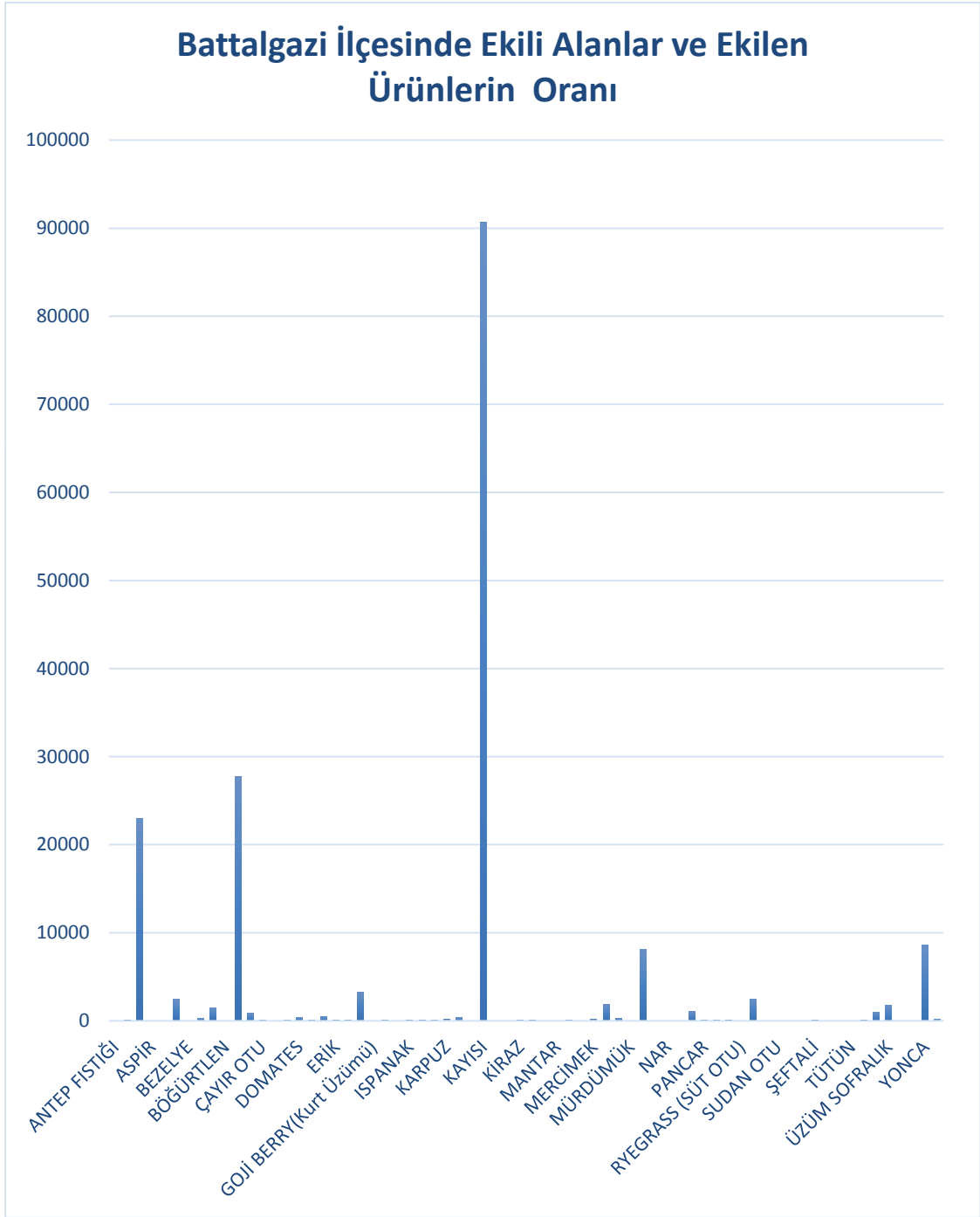
EK.3 Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2020

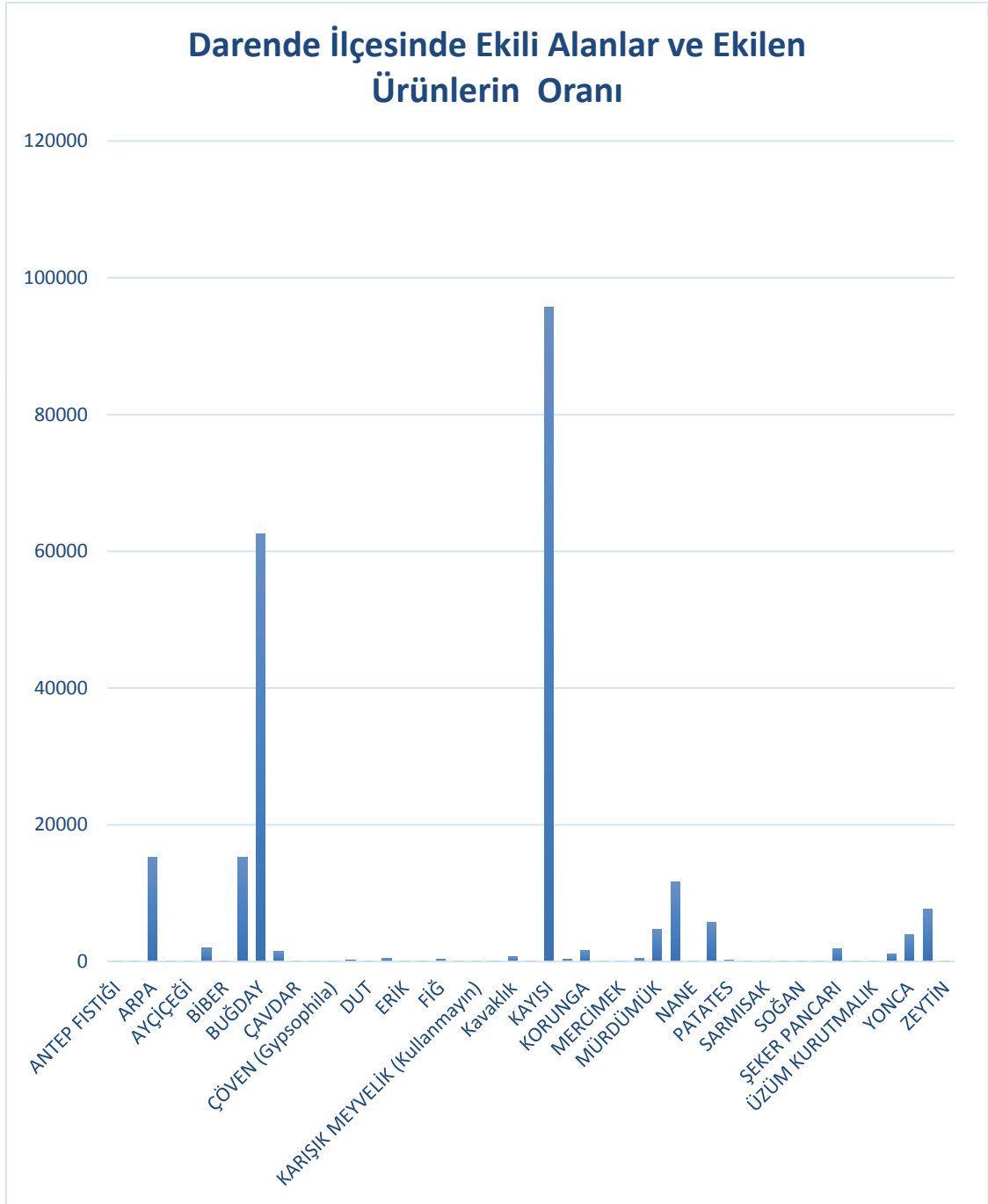
EK.4 Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2020

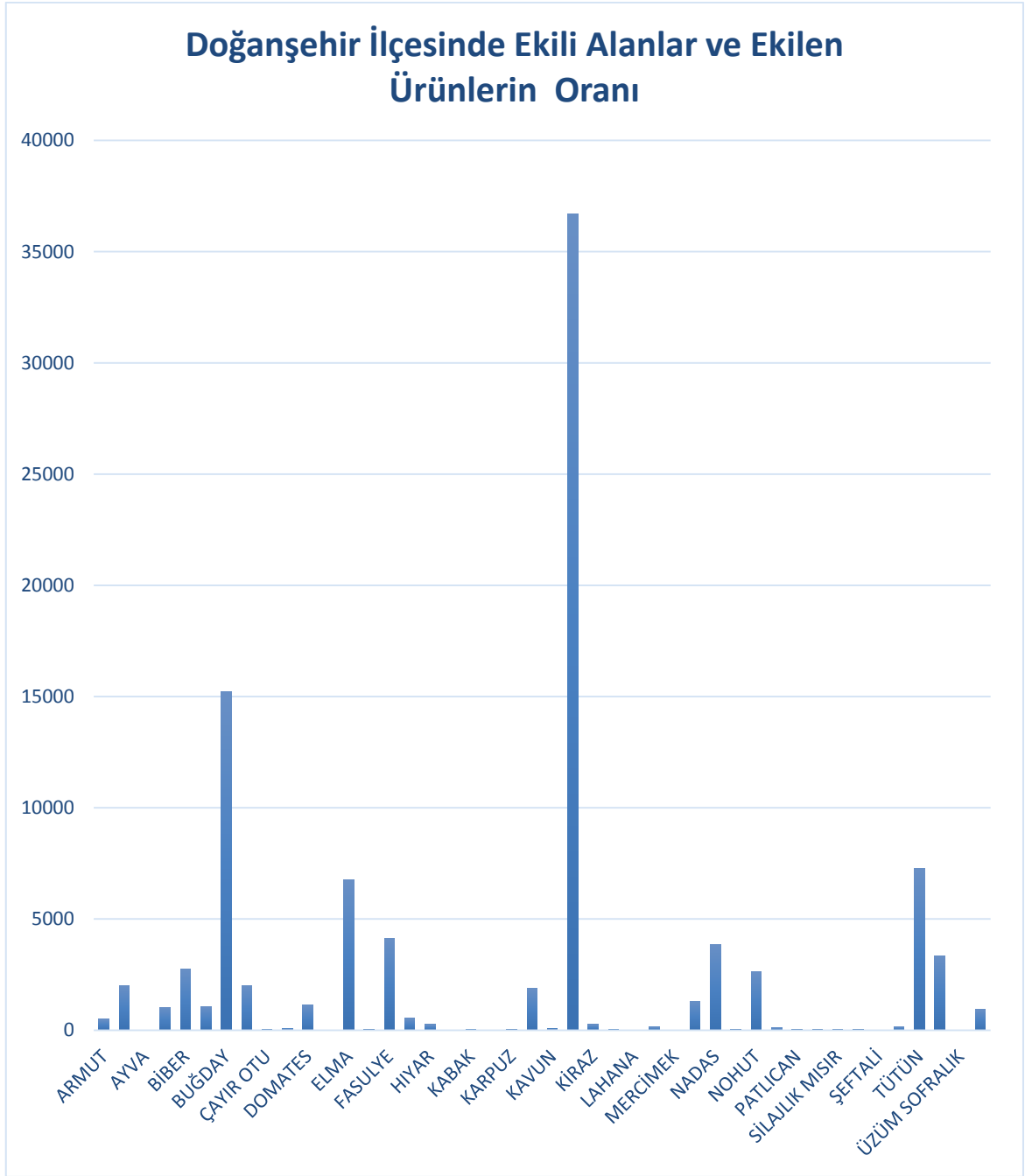

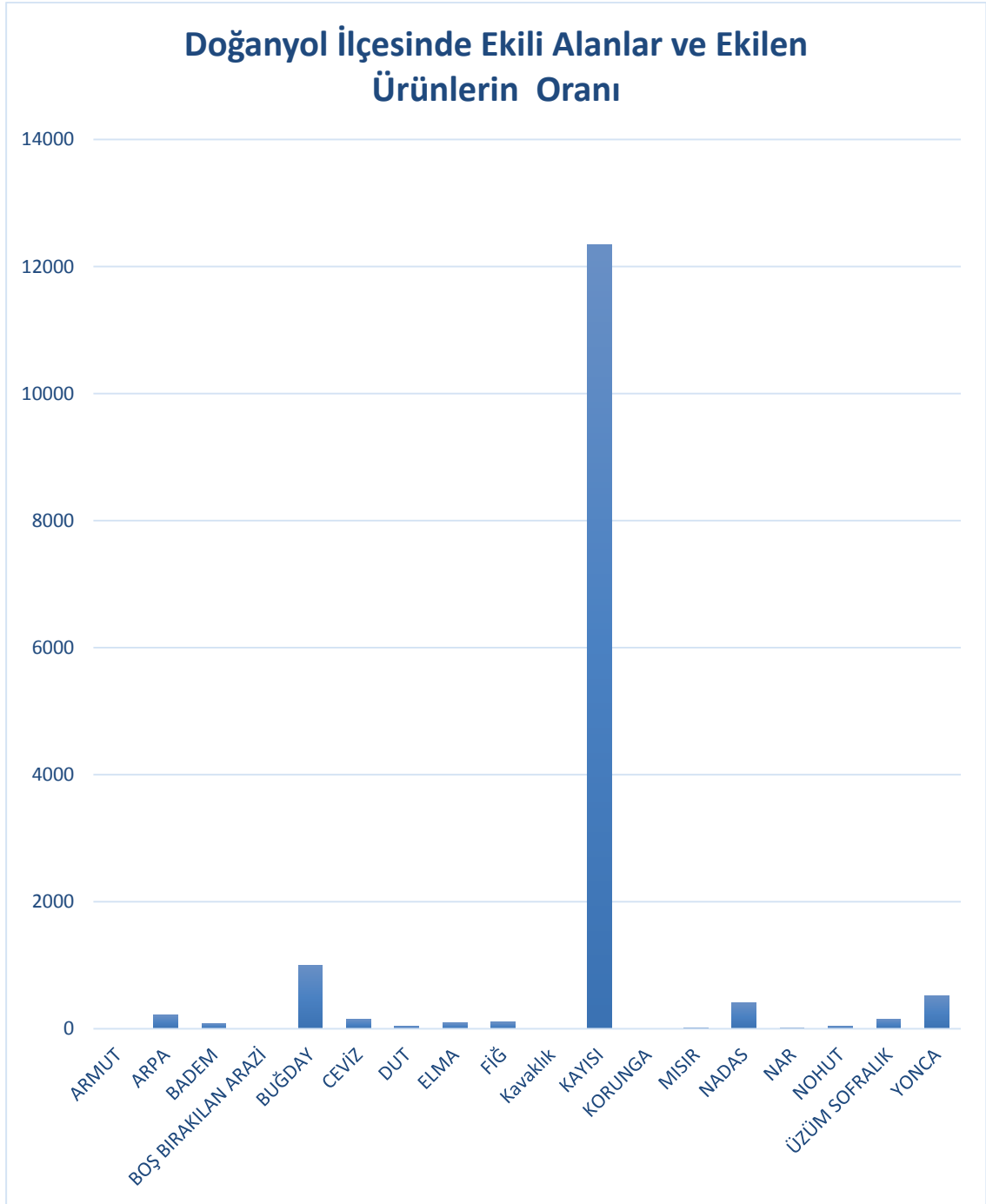

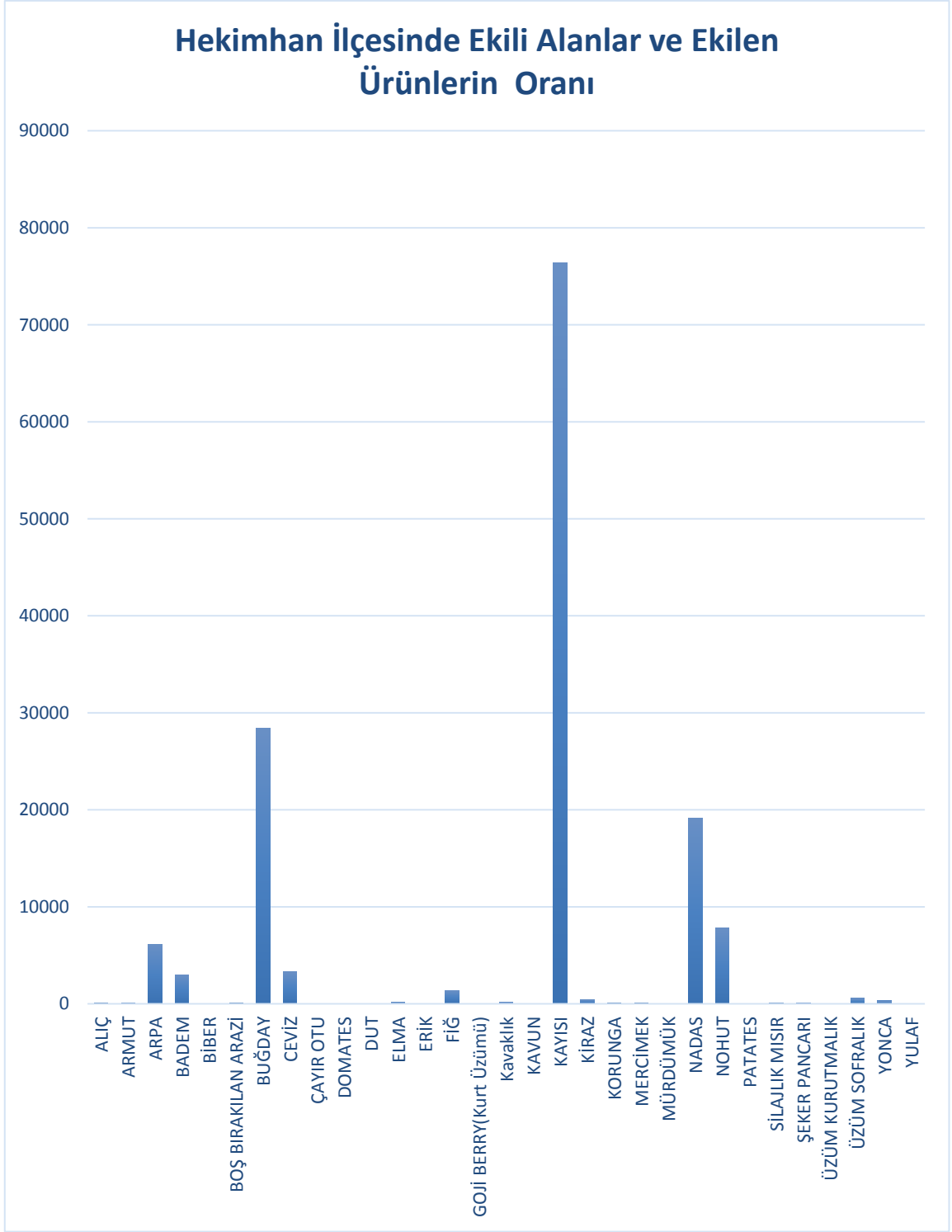

EK.7 Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2020

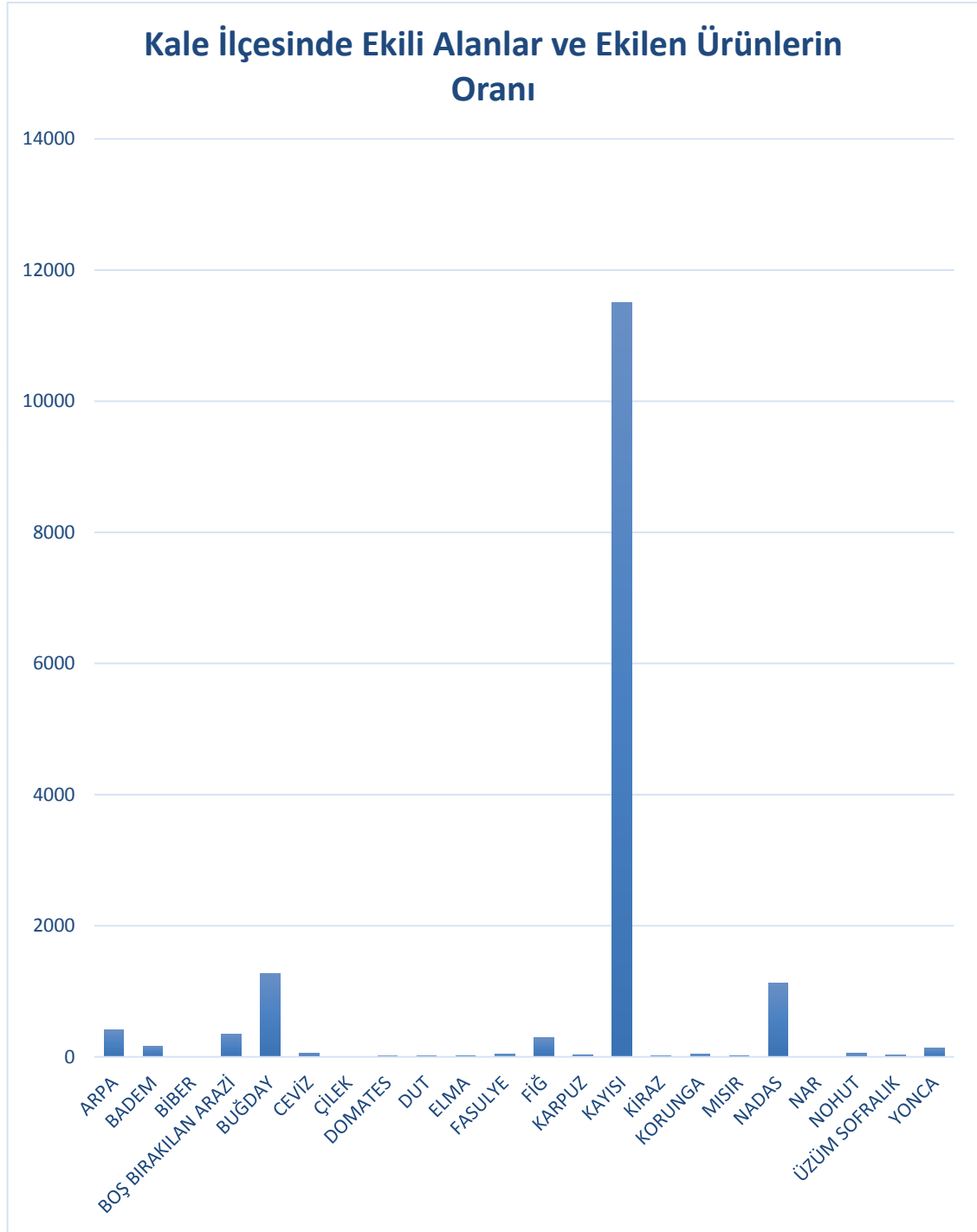

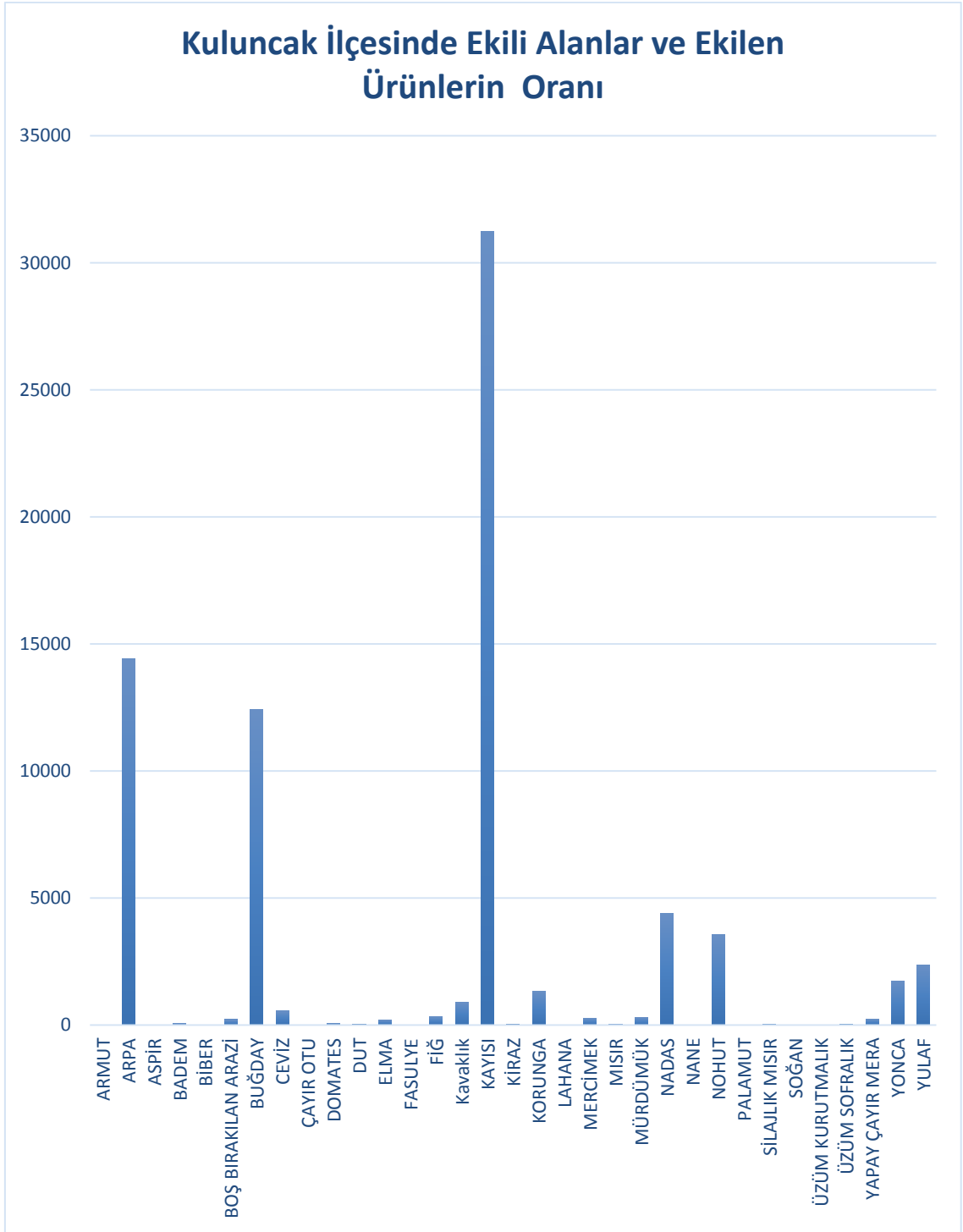

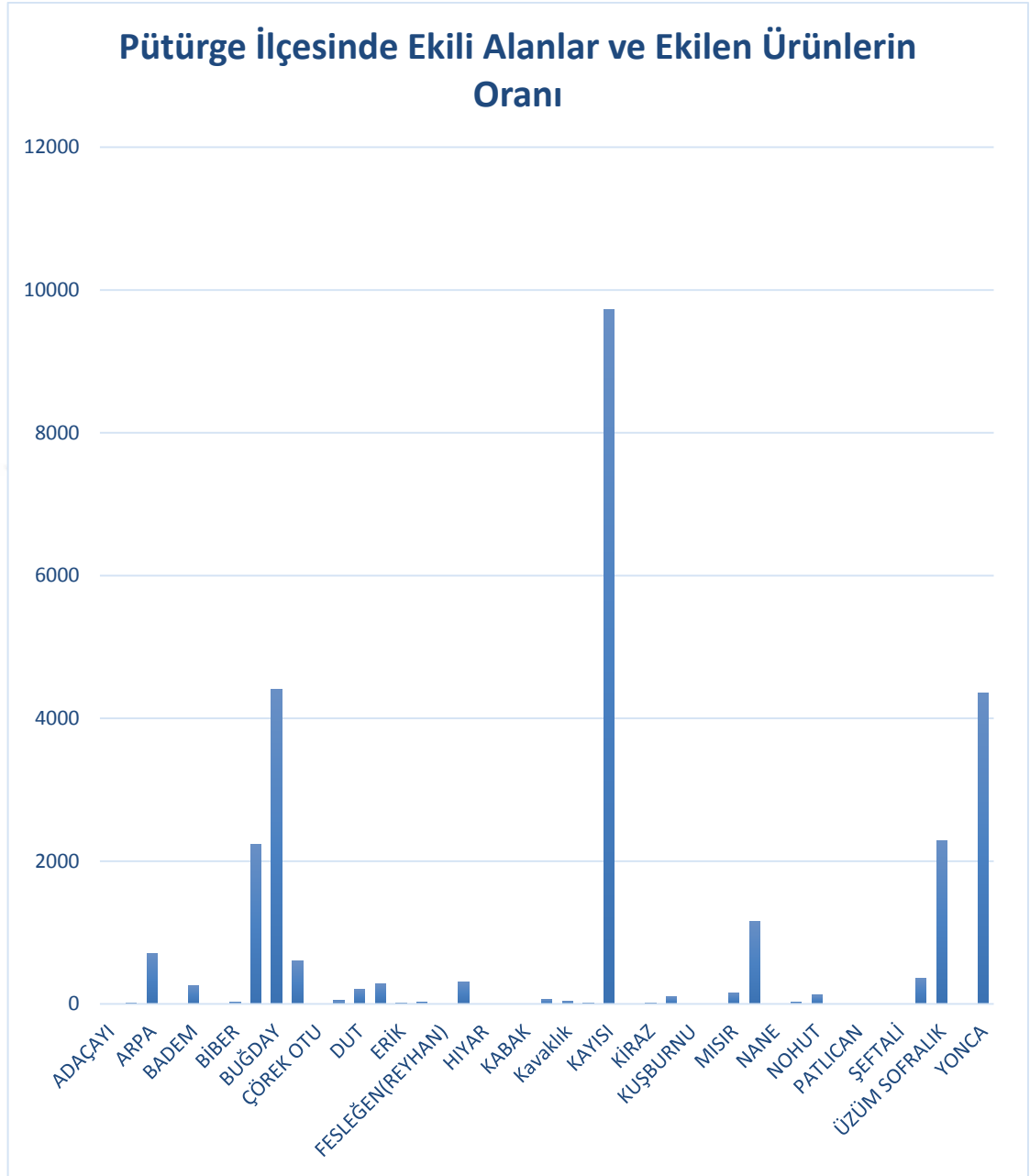

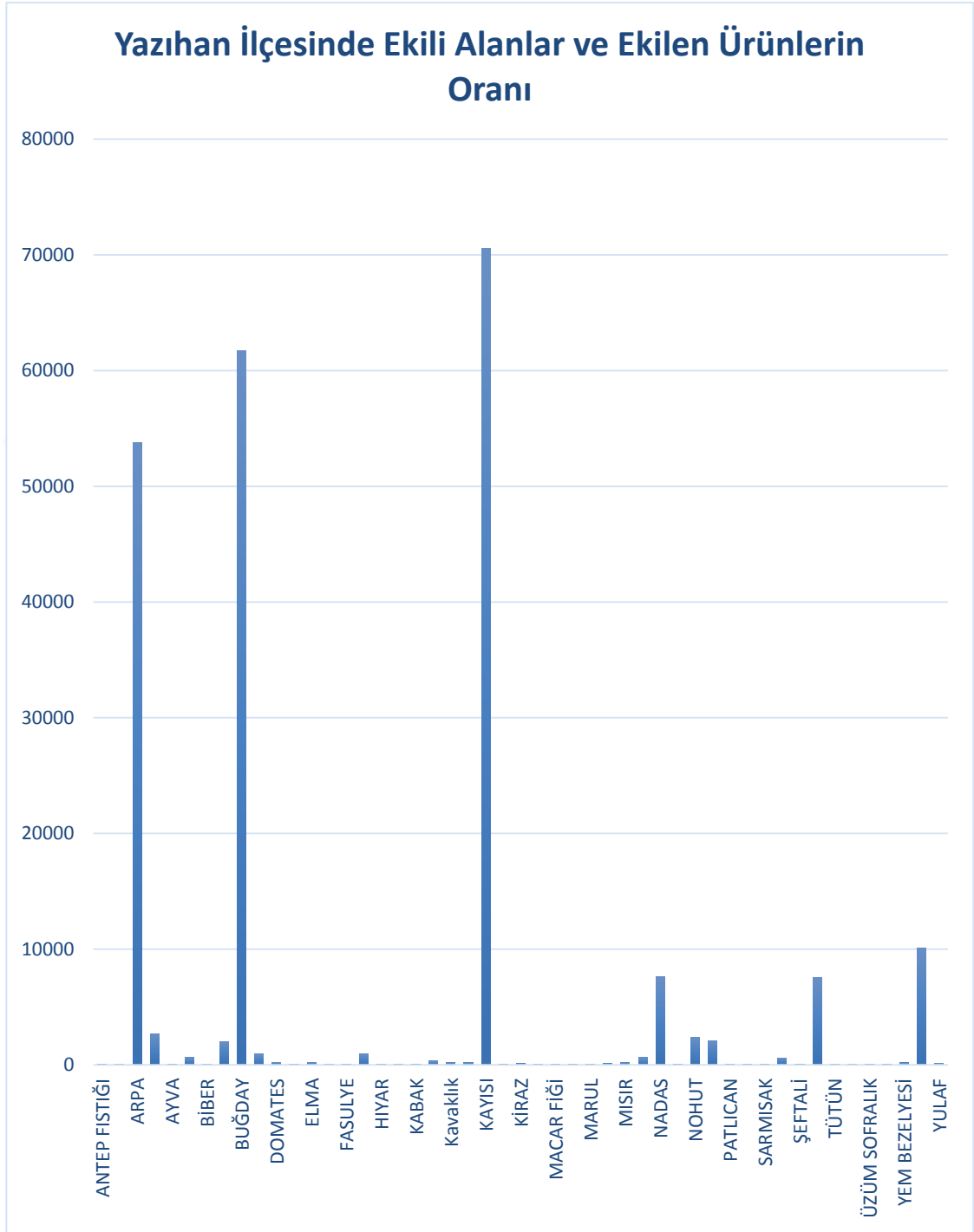
EK.11 Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2020

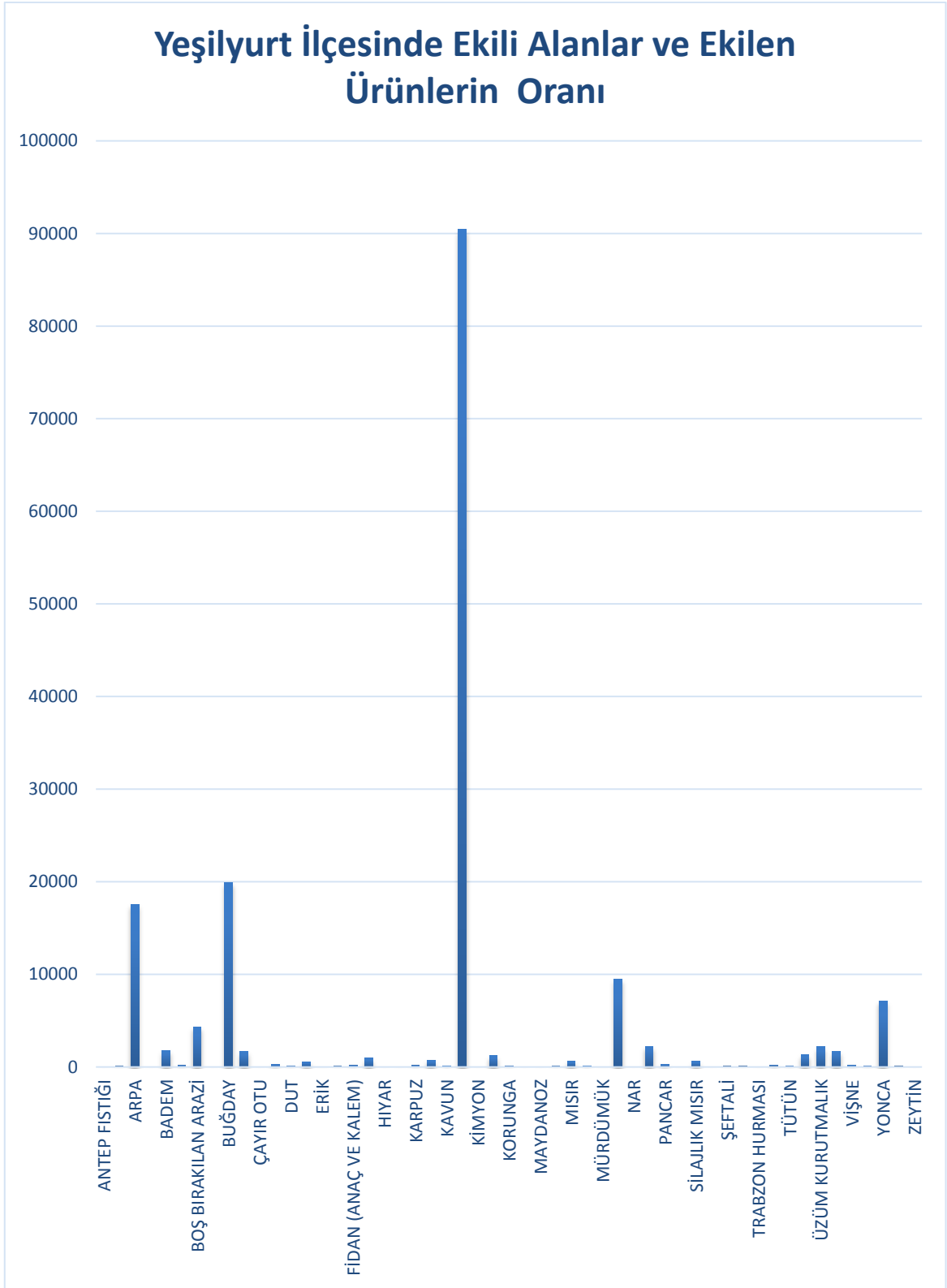

EK.13 Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2020

EK.16 Tarım Kredi Kooperatifleri Malatya Bölge Birliği Müdürlüğü Bereket Sigorta Acenteliği 2021

Sıra No	İl	T. Prim	Toplam Poliçe	Ödenen Hasar
		(TL)	(Adet)	(TL)
1	MANİSA	362.731.285	65.771	521.592.612
2	ADANA	178.925.088	37.431	51.284.047
3	MALATYA	125.414.061	17.826	120.694.722
4	KONYA	121.415.931	105.671	100.004.699
5	MERSİN	118.782.401	27.616	29.757.238
6	BURSA	94.520.583	41.816	64.602.014
7	KAYSERİ	56.964.878	48.154	33.770.334
8	DENİZLİ	54.308.539	38.015	37.482.815
9	ANTALYA	53.207.324	14.936	35.087.020
10	TEKİRDAĞ	47.959.268	151.212	6.097.549
11	EDİRNE	47.334.731	113.091	8.081.053
12	ORDU	47.210.875	30.922	93.902.489
13	ESKİŞEHİR	45.486.086	55.717	11.112.669
14	AMASYA	45.214.476	30.164	33.630.896
15	GİRESUN	41.551.374	28.418	105.806.084
16	ANKARA	41.140.077	72.231	33.497.455
17	KARAMAN	40.186.498	15.383	9.955.473
18	ŞANLIURFA	38.792.848	20.349	9.628.933
19	ISPARTA	36.985.865	17.696	20.890.676
20	HATAY	36.244.122	10.928	33.765.033
21	İZMİR	35.648.114	28.724	21.154.367
22	DİYARBAKIR	34.777.703	18.000	31.787.359
23	AYDIN	34.679.640	33.871	3.541.594
24	NİĞDE	33.336.674	7.062	34.270.322
25	AFYONKARAHİSAR	32.513.529	53.742	26.485.975
26	YOZGAT	29.370.920	96.196	14.278.550
27	ÇANAĞKALE	27.458.461	34.715	13.447.794
28	BALIKESİR	27.371.092	46.158	10.156.036
29	SAKARYA	26.456.035	23.903	5.890.968
30	MARDİN	25.652.323	16.104	10.115.327
31	KIRŞEHİR	25.181.215	51.694	29.020.344
32	ÇORUM	23.801.316	49.242	20.673.638
33	KAHRAMANMARAŞ	23.290.671	13.996	19.209.455
34	KIRKLARELİ	21.924.276	101.955	2.151.204
35	TOKAT	21.894.474	35.033	35.385.412
36	SAMSUN	19.517.554	38.367	10.675.085
37	NEVŞEHİR	16.951.120	35.340	6.730.170
38	GAZİANTEP	16.108.928	11.058	5.327.520
39	MUĞLA	14.751.487	7.452	7.747.964
40	AKSARAY	14.310.027	19.578	4.516.279

41	ELAZIĞ	13.927.116	4.676	6.221.846
42	DÜZCE	13.864.230	10.343	854.088
43	ADİYAMAN	13.508.811	14.510	14.856.528
44	SİVAS	12.138.772	34.086	8.888.150
45	BİLECİK	10.396.260	11.392	8.936.152
46	KIRIKKALE	9.118.390	27.334	12.379.135
47	OSMANİYE	8.954.270	11.410	5.973.331
48	BURDUR	8.275.522	14.109	3.820.373
49	KÜTAHYA	6.703.316	39.184	1.795.840
50	KASTAMONU	6.525.634	18.015	3.812.039
51	UŞAK	6.127.807	13.814	4.608.565
52	İSTANBUL	3.878.713	15.541	216.326
53	BATMAN	3.661.382	4.141	645.537
54	SİİRT	3.463.687	1.421	1.457.206
55	BİTLİS	3.420.755	3.393	29.838
56	ÇANKIRI	3.290.727	15.149	3.510.648
57	TRABZON	3.128.614	4.818	240.364
58	MUŞ	2.651.940	4.518	67.964
59	ŞIRNAK	2.619.662	1.073	2.705.698
60	KİLİS	2.565.457	2.487	46.230
61	KARS	2.314.058	8.265	671.717
62	BOLU	2.176.080	7.522	1.511.302
63	KOCAELİ	1.745.200	5.049	94.953
64	SİNOP	1.474.357	6.370	331.721
65	ERZURUM	1.338.085	4.119	299.936
66	RİZE	1.302.360	9.981	36.264
67	YALOVA	1.222.662	373	894.051
68	ZONGULDAK	1.182.912	1.930	689
69	ERZİNCAN	952.714	2.890	189.203
70	AĞRI	911.666	1.598	571.614
71	VAN	862.556	2.785	96.506
72	İĞDIR	740.357	1.807	180.251
73	ARTVİN	708.512	4.324	2.786
74	BARTIN	511.066	409	615.106
75	TUNCELİ	506.101	1.791	270.318
76	ARDAHAN	363.974	4.474	90.381
77	BAYBURT	347.842	1.363	118.786
78	GÜMÜŞHANE	271.844	1.953	61.718
79	KARABÜK	123.286	988	1.909
80	HAKKARİ	57.025	317	0
81	BİNGÖL	41.566	86	916
GENEL TOPLAM		2.296.747.156	1.985.345	1.760.315.162

ANKET

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma, çiftçi kayıt sistemine kayıtlı üreticilerin tarımsal üretim ve tarım sigortaları üzerine yaşadıkları sorunları belirleyebilmek amacıyla yapılmaktadır. Çalışmadan elde edilecek bilgiler sadece bilimsel amaçlar için kullanılacak ve üçüncü kişiler ile paylaşılmayacaktır. Değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Prof. İrfan KALAYCI
Murat KARATEPE

Cinsiyetiniz	☐ Kadın	☐ Erkek			
Yaşınız	☐ 21-30	☐ 31-40	☐ 41-50	☐ 51-60	☐ 60 üzeri
Eğitim Durumunuz	☐ Okur/yazar değil		☐ Okur/yazar	☐ İlkokul	☐ Ortaokul
	☐ Lise		☐ Üniversite ve üstü		
Medeni Durumunuz	☐ Evli	☐ Bekar			
Tarım ile Uğraşma Süresiniz	☐ 0-5 yıl	☐ 6-10 yıl	☐ 11-20 yıl	☐ 20 yıldan fazla	
Tarım Dışı Geliriniz	☐ Var		☐ Yok		
Sosyal Güvence Durumunuz	☐ Var		☐ Yok		
İkamet Edilen Alanınız	☐ Köy/kırsal alan	☐ Şehir/kentsel alan	☐ Her ikisi		

A-Aşağıda verilen ifadelere, sizin için uygun olan katılım derecenizi belirtiniz. (X)

TARIMSAL ÜRETİM NİYETİ	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Devletin uygulamış olduğu tarım politikalarından memnunum.					
Tarımsal üretim geliriyle geçimimi rahatlıkla sağlıyorum.					
Tarımsal üretimi etrafımdaki insanlara öneririm.					
Çocuklarımla çiftçilikle uğraşmasını isterim.					
Tarımsal üretimde pazar sıkıntısı yaşamıyorum.					
Tarımsal üretimde gelecekte umutluyum.					

TARIM SİGORTALARI İLE İLGİLİ TUTUM	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Tarım sigortaları hakkında yeterli bilgilendirme yapılıyor.					
Tarım sigortaları zorunlu hale getirilmelidir.					
Tarım sigortaları kapsamı geniş tutulmalıdır.					
Tarım sigortaları verim tespitinde ekspertiz çalışmaları sağlıklı yapılıyor.					
Tarım sigortaları pirim tutarları düşük olmalıdır.					
Tarım sigortaları muafiyet oranı düşük olmalıdır.					
Tarım sigortaları hasar tazminat tutarı yüksek olmalıdır.					
Tarım sigortaları hasar bedeli ödemeleri zamanında yapılıyor.					
Tarım sigortaları hasar tespiti tam ve zamanında yapılıyor.					
Tarım sigortalarında Devlet katkısı yeterlidir.					

(ARKA SAYFADAN DEVAM EDİNİZ)

B-Aşağıda verilen ifadelerden sizin için uygun olan kutucuk/kutucukları işaretleyiniz.

1) Riske karşı tutumunuz nedir?

- Riski sevmem
 Riske karşı kayıtsızım
 Riski severim

2) Tarımsal üretiminizi etkileyen iklim olayları nelerdir?

- Yetersiz yağış
 Aşırı yağış
 Dolu
 Don
 Kuraklık
 Fırtına
 Sel

3) Tarım sigortasında karşılaşılan en önemli sorun nedir?

- Prim fiyatlarının yüksekliği
 Hasar tespit işlemlerinin uygun yapılmaması
 Sigorta teminatlarının yetersizliği
 Muafiyet oranlarının yüksekliği
 Hasar ödemelerinin zamanında yapılmaması
 Poliçe kesim zamanının uygunsuzluğu
 Yetersiz devlet desteği

4) Tarım sigortası uygulamalarında devletten en önemli beklentiniz nedir?

- Sigorta şirketlerinin eksperleri denetlenmeli
 Prim desteğine devam edilmeli
 Bilgilendirme ve tanıtım yapılmalı
 Bürokratik işlemler azaltılmalı
 Sigorta kapsamı arttırılmalı
 Hasar muafiyet oranları kaldırılmalı
 Beklentim yok

5) Tarım sigortası uygulamalarında sigorta şirketlerinden en önemli beklentiniz nedir?

- Bilgilendirme ve tanıtım yapılmalı
 Uygun hasar tespiti yapılmalı
 Primler düşürülmeli
 Beyanım dikkate alınmalı
 Hasar muafiyet oranları kaldırmalı
 Beklentim yok

6) Haberleşme kanallarını (tv, radyo, gazete vb) izleme/ dinleme/okuma sıklığınız nedir?

- Hiç
 Arada sırada
 Haftada 1-2 kez
 Her gün

7) Aktif olarak internet kullanıyor musunuz?

- Kullanıyorum
 Kullanmıyorum

8) Ziraat mühendisi/teknisyeni ve/veya tarım danışmanları ile görüşüyor musunuz?

- Evet Hayır

9) Ziraat odası/kooperatif/çiftçi toplantıları gibi faaliyetlere katılıyor musunuz?

- Evet Hayır

10) Tarım sigortalarını nereden duydunuz?

- Televizyon vb
 Gazete,Dergi vb
 İnternet
 Muhtar
 Komşular- akrabalar
 Diğer